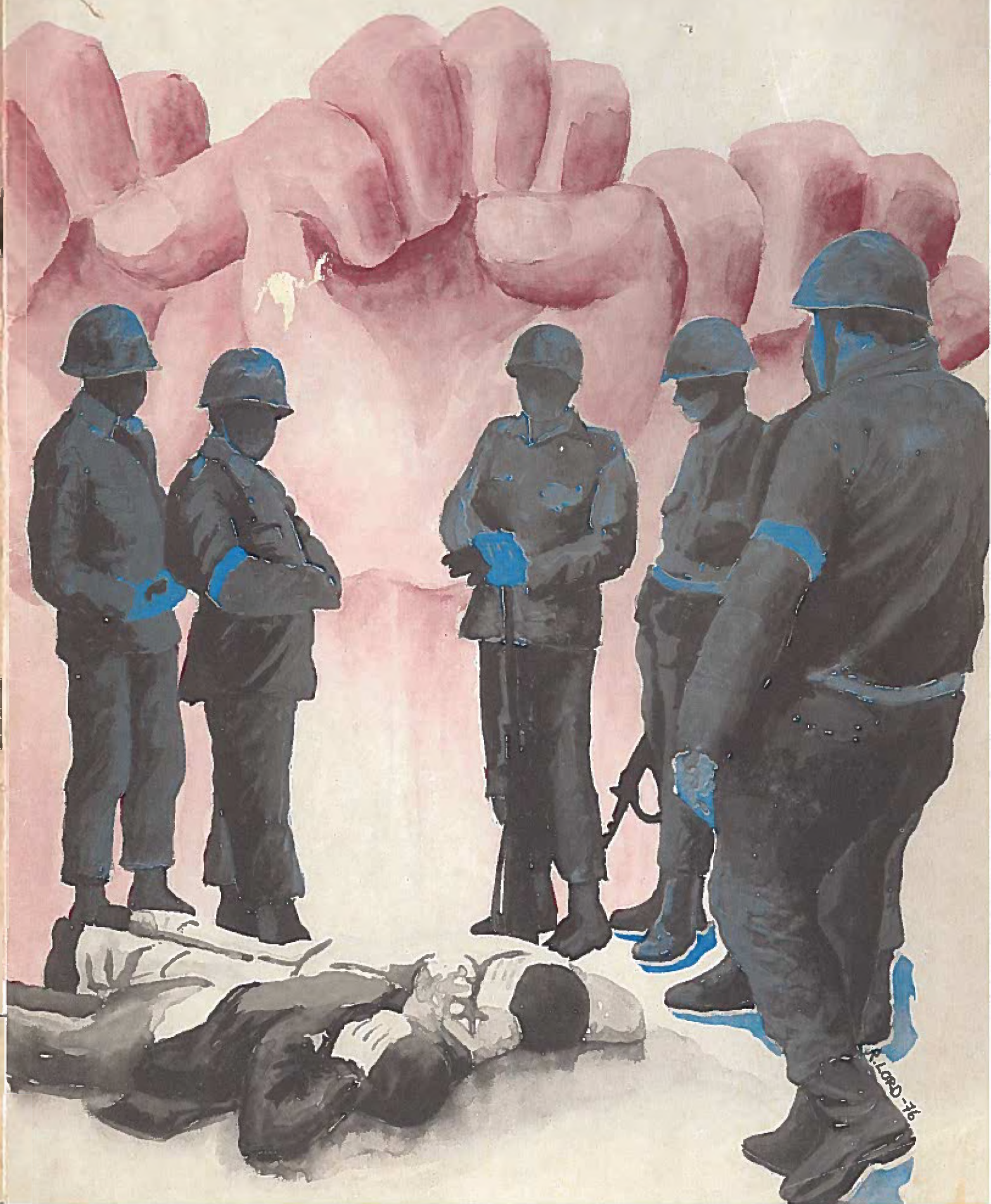

CHILE BULLETINEN

Nr 1 1976 Årgång 4

Pris 2:50

I december förra året var Carmen Castillo – medlem av MIR:s utrikeskommitté och änka efter MIR:s förre generalsekreterare Miguel Enriquez – på besök i Sverige. Hon överlämnade då en officiell kommuniké som bekräftade att Svante Grände, »Löjtnant Julio», hade stupat i strid med argentinsk militär.

Carmen Castillo hade mycket att säga om Svante och hans exempel. Bl a menade hon att hans liv och kamp i Latinamerika kunde ses som en illustration till en del av MIR:s politiska utveckling:

– Svantes liv i Latinamerika illustrerar en del av MIRs politiska liv. Svante började sitt politiska arbete i Chile bland de fattiga lantarbetarna i söder, och han kom då i kontakt med MIRs revolutionära bondeorganisation MCR. Efter en tids arbete i denna massfront sökte och beviljades Svante fullt medlemskap i MIR. Denna process illustrerar MIRs karaktär – ett parti med förankring bland massorna; utan rötter i arbetarnas och fattighöndernas kamp vore vi ingenting.

– Svantes liv och död belyser också MIRs internationalistiska perspektiv på den latinamerikanska revolutionen. Svante började sin kamp i Chile, och när han föll på sin post i Tucumán i Argentina

var han medlem i MIR i Chile. De partier som ingår i Revolutionära Samordningskommittén ser folkens kamp i hela Latinamerika som gemensam, och våra militanter är beredda att bege sig vart som helst för att ta upp kampen i enlighet med varje lands speciella villkor.

– Svante visar också att vårt perspektiv sträcker sig utanför Latinamerikas gränser. En bra kamrat från vilken land som helst kan, i likhet med Svante, inte bara bli medlem i MIR utan även sättas på mycket ansvarsfulla poster inom organisationen.

– Svante var ett utmärkt exempel på sann proletär internationalism, och hans minne kommer att leva vidare i allas våra medvetanden. □ □ □

Svante kam

Svante Grände är död. Mördad av den argentinska militären vid ett bakhåll i Tucumán-provinsen. Hans deltagande i den väpnade kampen vilade inte på romantiska illusioner. Tvärtom. Svante kämpade med vapen i hand därför att han hade bott och arbetat i Latinamerika, upplevt folkens verklighet och tagit ställning mot förtryckarna. Kort sagt, hans deltagande i kampen vilade på en konsekvent och internationalistisk revolutionär övertygelse. Det var också därför han mördades av den USA-stödda argentinska militären.

■ ■ Under två års tid jagade kvällstidningarna hänsynslöst »prästsönen från Varberg», »den svenske gerillaledaren i Anderna» osv. Därigenom gjorde tidningarna de chilenska och argentinska militärerna en gratistjänst. Expressen, Aftonbladet m fl tidningar har på så sätt bidragit till att Svante mördats av den argentinska militären.

Ingen romantiker

■ ■ Vi som kände Svante minns honom som en jordnära, lugn och mjuk kille. För oss känns det nog litet främmande att tänka på honom som ledare och hjälte i befrielsekampen. Svante var ingen romantiker och jag tror definitivt inte att han drömde om att bli hjälteförklarad i Latinamerika när han sommaren 1971 lämnade Sverige.

Han reste till Colombia och sedan Chile med UBV (*Utbildning för Biståndsverksamhet*). Inom UBV drev man kraftigt med dem som hade drömmar om att »göra revolution i Latinamerika». Skulle

han då ha spått sig en framtid som gerillakämpe, hade han säkert blivit utskrattad. Men när Svante beslöt sig för att stanna efter kuppen och kämpa med vapen i hand, då var det ingen som skrattade åt honom. Svante var nämligen en genomtänkt, konsekvent människa man lyssnade på och tog på allvar.

Minnet av Svante är ljus och varmt. Minnet av en vän och kamrat som på samma gång var både ganska vanlig och högst ovanlig. Han drog inte uppmärksamheten till sig genom att vara auktoritär och dominera sin omgivning. Man lyssnade på honom ändå. Han var rakryggad, övertygad och alltid ivrig att diskutera. Inte för inte var det ett högt pris som militärerna satte på hans huvud efter kuppen.

Varnade för reformismen

■ ■ Jag känner inte närmare till hans utveckling från en liberal, kristen grundsyn till marxist och revolutionär. Vad jag vet är bara att hans politiska uppfattning var genom-

Inte Grände – vän, rat, revolutionär

tänkt. Svante var inte en person som utan vidare ändrade åsikt och okritiskt gick från en uppfattning till en annan. Men han erkände öppet att han hade mycket kvar att lära. Och det särskilt efter det att han hade kommit till Chile och ställts inför en komplicerad politisk verklighet där det gällde att klart ta ställning. Till dem som skulle resa till Chile rekommenderade han att läsa Oktoberrevolutionens historia och marxistisk teori.

Det var såna kunskaper han själv ansåg ha saknat mest när han 1972 hamnade som alfabetsör i det statliga skogsprojektet i Valdiviaprovinzen.

Hans analysförmåga hjälpte honom att förstå verkligheten och det dröjde inte länge innan han tagit ställning för en revolutionär linje, mot reformismen. Och hans insikt om det ödesdigra i reformismen bekräftades och fördjupades ytterligare genom kuppen.

När han sommaren 1974 var på kort besök i Sverige betonade han att den reformism, som bestämt politiken under UP-perioden, också efter kuppen fortfarande var en stor fara. Reformismen hade inget intresse av att skapa verklig arbetarmakt, menade han. Inom vänstern bar reformismen ett stort ansvar för kuppen. Och samtidigt som han menade att reformismens utrymme bland medlemmarna i basen blivit allt mindre efter kuppen, så varnade han för de reformistiska ledningarna envetna försök att föra den tidigare politiken vidare.

Valde att stanna

■ ■ Svante insåg tidigt vad som kunde hända i Chile. När jag besökte honom i Temuco under påsken 1972, talade han länge om Unidad Populars reformistiska politik och det fascistiska hotet. Alla som kände som Svante kan betyga

hans intellektuella skärpa och analysförmåga. Ändå var han inte en »intellektuell» i umgänget med sina chilenska kamrater. Hans kontakt med bönderna i Teuco-området verkade alldeles otvungen och naturlig. Han trivdes. Dessutom snappade »svensken» snabbt upp alla chilenska uttryck, vilket bidrog till att han kunde slå sig i slang med vem som helst och bli accepterad som en av dem. Liksom de flesta andra som arbetat i Latinamerika upplevde han med tiden hur avståndet till Sverige växte.

Jag vet inte mycket om hans politiska bana, om hur han organiserade sig och började arbeta aktivt med MIR. Men det förvånar mig inte att han på några år kunde bli en politiskt viktig person i Valdiviaprovinzen i Chile och senare i Tucumán i Argentina.

Han hade ett totalt engagemang i det han sysslade med. Hans konsekvens gjorde det självklart att inte »resa hem» när kuppen kom. Det var i Chile och Latinamerika han behövdes då.

Ett exempel och en källa till inspiration

■ ■ Ändå är Svante ett undantag. Hans proletära internationalism och engagemang gjorde att han först kämpade i Chile, sedan i Argentina. Han valde att stanna, med alla risker det innebar. Han visste mycket väl vad han givit sig in på och var beredd att ta konsekvenserna. Han stupade i kampens första led för kulor från den argentinska borgarklassens och imperialismens väpnade arm – krigsmakten.

För de flesta av oss är vår plats här. Det är härifrån, från en mindre riskfylld men ändå viktig plats, vi ger vårt bidrag till kampen. Den bästa hyllningen till Svante är att dra lärdom av hans exempel och föra kampen vidare. Svantes exempel är en källa till inspiration.

Anna-Karin Sjödin

Vad händer i Tucumán?

Svante Grände tillhörde, när han stupade, ERPs s.k. Bergskompani i den argentinska provinsen Tucumán. ERP – Folkets Revolutionära Ar-

mé – ingår tillsammans med ELN i Bolivia, MLN-Tupamaros i Uruguay och MIR i Chile i den *Revolutionära Samordningskommittén* i södra Latinamerika. Svante var under hösten 1973 en av de ledande i Chiles första landsbygdsgerilla. Under flera månader deltog han i väpnad kamp mot Pinochetjuntans knektar i bergen kring Panguipulli, öster om staden Valdivia nära den argentinska gränsen. I november 1974 anslöt sig Svante, i enlighet med MIRs direktiv, till ERPs Bergskompani i Tucumán.

Tucumán är en 26 kvadratkilometer liten men tätbefolkad (800.000 inv.) provins i Argentina. (Se kartan.) Majoriteten av invånarna är mycket fattiga och för sin försörjning beroende av det hårda säsongsarbetet på storgodsägarnas jättelika sockerplantager. Dessa sockerarbetare tillhör Argentinas mest klassmedvetna arbetare och många av dem har anslutit sig till ERP. Det är tack vare ERPs stöd från sockerarbetarna och fattigbönderna som den argentinska armén, trots massiva insatser, har misslyckats att krossa Bergskompaniet.

Juntan försvagas trot

De månader som har gått sedan Pinochet-juntans fiasko-betona två-årsfirande i september 1975 (se Chilebulletinen 7/75) har präglats av nederlag både för juntan och för motståndet. Juntans nederlag har varit de allvarligaste – i synnerhet som de inträffat under en period som kännetecknats av en fortgående försvagning av diktaturen och ett stärkande av motståndskampen.

■ ■ Nederlagen för motståndet har varit få men betydelsefulla. Speciellt den Revolutionära Vänsterrörelsen MIRs ledning har drabbats av hårda slag. Partiets förre generalsekreterare Andrés Pascal Allende och en annan ledande kamrat inom MIR, Nelson Gutiérrez, tvingades i början av november att ta sin tillflykt till utländska ambassader. I oktober stupade en annan kamrat ur MIRs ledning, Dagoberto Pérez, efter en fyra och en halv timmar lång eldstrid med överlägsna fiendestyrkor. I anslutning till klappjakten på Andrés Pascal och Nelson Gutiérrez fängslades medlemmen av MIRs politbyrå, Martín Hernández, liksom ett tiotal präster och progressiva kristna som samarbetat med de underjordiska vänsterpartierna.

Den kyrkliga Fredskommittén, vars humanitära och politiska arbete sedan kuppen åtnjutit alla vänsterpartiers stora respekt, har tvingats upphöra med sin verksamhet. I slutet av november fängslades vidare en av ledarna för det underjordiska CUT (Chiles LO), Manuel Dinamarca, från Socialistpartiet. I Argentina fängslades ungefär samtidigt ett större antal chilenska kamrater, de flesta från Socialistpartiet, som spelade en viktig roll för kontakterna med motståndet inne i Chile.

Samarbetet mellan förtryckapparaterna i Chile och Chiles grannländer har förbättrats ytterligare den senaste tiden. I jakten på chilenska revolutionärer deltar polis och militär i Argentina, Paraguay, Bolivia och Uruguay på Pinochet-juntans sida. Förtryckets totala internationalisering är idag en realitet i södra Latinamerika.

Men Pinochet-juntan har, trots de ovan nämnda framgångarna, ingen anledning att känna sig säkrare idag än för tre-fyra månader sedan. Tvärtom. De uppseendeväckande slagen mot ledande personer inom den chilenska motståndskampen kan inte på långt när uppväga de politiska förluster diktaturen har gjort.

Massivt förtryck men klen resultat

■ ■ För det första är det viktigt att betona att oskadliggörandet av ett mindre antal revolutionärer inte åtföljts av

några motsvarande segrar för diktaturen vad gäller MIRs och andra vänsterorganisationers strukturer på basplanet. Dessa har bevarats i stort sett intakta. I förhållande till förtryckets omfattning under perioden oktober-december 1975 är antalet fallna militanter inom motståndet mycket litet. Ändå har repressionen varit värre än på mycket, mycket länge; dess karaktär beskrivs på följande sätt i ett brev (från november) från en kamrat inne i Chile till en god vän utomlands:

»Förtrycket har idag, efter två år av diktatur, antagit former som liknar de som rådde de allra första veckorna efter kuppen: gigantiska militäroperationer, systematiska razzior och husundersökningar i hela bostadsområden, massarresteringar.»

Diktaturens nya, massiva våldsbrott var ett uttryck för dess svaghet, ett uttryck för Pinochets tilltagande desperation inför det faktum att motståndet fortsatte, och växte i styrka. Bland annat anslöt sig delvis helt nya grupper av det chilenska folket till det aktiva motståndet.

En av dessa grupper informerar vi om på annan plats i detta nummer: kyrkan. Sant är att många kristna i Chile sedan länge närmat sig arbetarklassen politiskt. Men den process av radikaliserings och aktivering av breda kyrkliga sektorer som ägt rum det senaste året, bl a inom ramen för den av Pinochet upplösta Fredskommittén, har ändå inneburit något nytt i Chiles politiska liv.

Juntans egna fackföreningar i öppen opposition

■ ■ Ett annat område där motståndet mot diktaturen intensifierats är de legala fackföreningarna. Omedelbart efter kuppen olagligförklarades CUT, och alla fackliga ledare som representerade något vänsterparti utsattes för en hänsynslös förföljelse. De enda fackföreningar som tilläts verka öppet var de »gula» fackföreningarna, framför allt bland tjänstemän och övriga mellanskikt och i regel kontrollerade av kristdemokrater.

Dessa »fackliga ledare» ställning har blivit alltmer ohållbar i takt med att reallönerna mer än halverats, arbetslösheten mångdubblats och allt fler arbetskamrater drabbats av juntans förtryck.

Idag har ledarna för de legala fackföreningarna under trycket från basen tvingats inta alltmer junta-fientliga positioner.

Flera av dem har begärt att få avgå från sina omöjliga poster; andra har, speciellt under den gångna hösten, fängslats av juntan.

Det viktiga med ovanstående exempel är att de delvis representerar nya sektorer som på ett eller annat sätt tagit upp kampen mot juntan. Diktaturens bakslag har här varit betydande; konflikterna med kyrkan och med de legala fackföreningarna, och juntans åtföljande repression, har dragit in skikt som traditionellt stått under kristdemokratiskt inflytande i den öppna oppositionen mot juntan. Samtidigt har dessa grupper snabbt avlägsnat sig från den linje av samarbete med diktaturen som företrädde av det kristdemokratiska partiets ledning med förre presidenten Frei i spetsen.

Folkets motstånd växer

■ ■ Även – och framför allt – arbetarklassens underjordiska politiska och fackliga organisationer har intensifierat sitt motstånd. Ett par meningar ur det ovan citerade brevet från Chile kan antyda karaktären på de aktioner som utvecklas i kampen mot diktaturen:

»En viktig sak att hålla i minnet är att den främsta orsaken till att juntan lanserade sin senaste våg av förtryck var att juntan insåg att masskampen höll på att aktiveras. Massornas organisering framträdde i många olika former: i de folkliga

s ökat förtryck

matsalarna, i de legala fackföreningarna, i en serie strejker, i slagorden på väggarna, i spridandet av den underjordiska pressen, etc. Tusentals små, enkla men tillsammans massiva aktioner från en osynlig fiende; det var den Folkliga Motståndsrörelsens uppgifter som utfördes... Med allt detta vill jag inte ge dig ett intryck av idel triumfer för motståndet, eller försöka dölja det allvarliga i läget. Vi har drabbats av hårda slag, och vi kan drabbas av ännu fler i framtiden. Det jag har velat peka på är den politiska innebörden av det som har hänt den senaste tiden...»

■ ■ Diktaturen är idag kraftigt försvagad. Det ekonomiska läget är fortfarande katastrofalt, och till sina gamla fiender har juntan skaffat sig nya. De politiska kostnaderna för diktaturen under de senaste månaderna har varit långt högre än förlusterna för motståndsanslagerna. Pinochet-juntans makt baseras idag uteslutande på terror, en terror som blir allt mindre effektiv mot den osynliga fiende som finns överallt: folket.

Ett är säkert: den ofantliga klyfta som idag existerar mellan diktaturens militära överlägsenhet och dess politiska isolering och vanmakt representerar ingen stabil situation. Tiden, och det växande motståndet, arbetar emot Pinochets mördarjunta. Det är svårt att se hur den chilenska borgarklassen skall kunna hitta någon mer varaktig utväg ur den politiska och ekonomiska återvändsgränd den har hamnat i.

S. V.

Säg NEJ till IDB!

De svenska storbolagen bedriver sedan en tid tillbaka en intensiv kampanj för att förmå svenska regeringen att söka medlemskap för Sverige i den sk Interamerikanska Utvecklingsbanken (Inter-American Development Bank, IDB).

IDB inrättades år 1959, kort efter den kubanska revolutionen. Alla latinamerikanska stater – utom Kuba – är medlemmar, liksom USA och Kanada, USA kontrollerar ensamt 39,69 procent av röststyrkan i bankens styrelse, och eftersom de flesta avgörande beslut kräver 2/3 majoritet har USA i praktiken vetorätt. USA och de USA-stödda högerdiktaturena i Latinamerika har total kontroll över IDBs kreditgivning, och banken har ända sedan sin tillkomst varit ett lydigt redskap åt USA-imperialismens ekonomiska och politiska intressen i Latinamerika.

■ ■ Under Allende-tiden stoppades alla IDB-krediter till Chile. Efter militärkuppen i september 1973 har Chile blivit ett av de största mottagarländerna av krediter från IDB. År 1974 fick Pinochet och hans mördargeneraler låna

97,3 miljoner dollar av IDB, och under 1975 förmodligen ännu mera.

Sverige är inte medlem av IDB. Svenska regeringen och svenska storbolag har dock sedan 1966 bidragit med lån till banken på sammanlagt 130 miljoner kronor.

I och med den sk Madrid-överenskommelsen i december 1974 kan nu även icke-amerikanska länder söka medlemskap i IDB. Kostnaden för ett svenskt medlemskap skulle ligga kring 80 miljoner kronor. Sverige skulle, i händelse av medlemskap, icke få någon representant i IDBs styrelse utan skulle tillsammans med ett tiotal andra icke-amerikanska stater (Japan, Västtyskland, m fl) få dela på sammanlagt två styrelseamöter.

■ ■ Sedan en tid tillbaka arbetar svenska storbolag, banker, Exportrådet, Industriförbundet m fl på att övertala regeringen om att Sverige bör anslutas till IDB. Motiveringen är rädsla för uteblivna exportorder; IDBs upphandlingsregler ger företräde – och i vissa fall ensamrätt – åt bolag från medlemsländer vid

projekt som finansieras av banken. Direktörerna är också väl medvetna om den roll som IDB spelar för att backa upp högerdiktaturer i Latinamerika som med hjälp av kulsprutor och tortyr garanterar ett investeringsvänligt klimat åt de svenska dotterbolagen på kontinenten.

Enligt Veckans Affärer (13.11.1975) har direktörernas påtryckningar haft en viss effekt; det finns, skriver tidningen, »en gryende vilja inom UD och Handelsdepartementet» att ansluta Sverige till IDB.

Ett svenskt medlemskap i Interamerikanska Utvecklingsbanken vore ett direkt stöd åt de med USA-imperialismen förbundna reaktionära krafterna i Latinamerika. Ett svenskt medlemskap i – eller ens samarbete med – IDB, vars speciella gunstlingar för närvarande är Pinochet-juntan i Chile, vore ett direkt hån mot den chilenska arbetarklassen och mot det solidaritetsarbete för Chiles förtryckta folk som bedrivs i Sverige av bl a SAP.

Chilekommittén kräver ett klart besked från regeringen:

Nej till svenskt medlemskap i IDB!

Nej till varje form av svenskt stöd åt IDB!

Juntan försvagas trots ökat förtryck

De månader som har gått sedan Pinochet-juntans fiasko-betonade två-årsfirande i september 1975 (se Chilebulletinen 7/75) har präglats av nederlag både för juntan och för motståndet. Juntans nederlag har varit de allvarligaste — i synnerhet som de inträffat under en period som kännetecknats av en fortgående försvagning av diktaturen och ett stärkande av motståndskampen.

■ ■ Nederlagen för motståndet har varit få men betydelsefulla. Speciellt den Revolutionära Vänsterrörelsen MIRs ledning har drabbats av hårda slag. Partiets förre generalsekreterare Andrés Pascal Allende och en annan ledande kamrat inom MIR, Nelson Gutiérrez, tvingades i början av november att ta sin tillflykt till utländska ambassader. I oktober stupade en annan kamrat ur MIRs ledning, Dagoberto Pérez, efter en fyra och en halv timmar lång eldstrid med överlägsna fiendestyrkor. I anslutning till klappjakten på Andrés Pascal och Nelson Gutiérrez fängslades medlemmen av MIRs politbyrå, Martín Hernández, liksom ett tiotal präster och progressiva kristna som samarbetat med de underjordiska vänsterpartierna.

Den kyrkliga Fredskommittén, vars humanitära och politiska arbete sedan kuppen åtnjutit alla vänsterpartiers stora respekt, har tvingats upphöra med sin verksamhet. I slutet av november fängslades vidare en av ledarna för det underjordiska CUT (Chiles LO), Manuel Dinamarca, från Socialistpartiet. I Argentina fängslades ungefär samtidigt ett större antal chilenska kamrater, de flesta från Socialistpartiet, som spelade en viktig roll för kontakterna med motståndet inne i Chile.

Samarbetet mellan förtryckapparaterna i Chile och Chiles grannländer har förbättrats ytterligare den senaste tiden. I jakten på chilenska revolutionärer deltar polis och militär i Argentina, Paraguay, Bolivia och Uruguay på Pinochet-juntans sida. Förtryckets totala internationalisering är idag en realitet i södra Latinamerika.

Men Pinochet-juntan har, trots de ovan nämnda framgångarna, ingen anledning att känna sig säkrare idag än för tre-fyra månader sedan. Tvärtom. De uppsående väckande slagen mot ledande personer inom den chilenska motståndskampen kan inte på långt när uppväga de politiska förluster diktaturen har gjort.

Massivt förtryck men klen resultat

■ ■ För det första är det viktigt att betona att oskadliggörandet av ett mindre antal revolutionärer inte åtföljts av

några motsvarande segrar för diktaturen vad gäller MIRs och andra vänsterorganisationers strukturer på basplanet. Dessa har bevarats i stort sett intakta. I förhållande till förtryckets omfattning under perioden oktober-december 1975 är antalet fallna militanter inom motståndet mycket litet. Ändå har repressionen varit värre än på mycket, mycket länge; dess karaktär beskrivs på följande sätt i ett brev (från november) från en kamrat inne i Chile till en god vän utomlands:

»Förtrycket har idag, efter två år av diktatur, antagit former som liknar de som rådde de allra första veckorna efter kuppen: gigantiska militäroperationer, systematiska razzior och husundersökningar i hela bostadsområden, massarresteringar.»

Diktaturens nya, massiva våldsutbrott var ett uttryck för dess svaghet, ett uttryck för Pinochets tilltagande desperation inför det faktum att motståndet fortsatte, och växte i styrka. Bland annat anslöt sig delvis helt nya grupper av det chilenska folket till det aktiva motståndet.

En av dessa grupper informerar vi om på annan plats i detta nummer: kyrkan. Sant är att många kristna i Chile sedan länge närmat sig arbetarklassen politiskt. Men den process av radikaliserings och aktivering av breda kyrkliga sektorer som ägt rum det senaste året, bl a inom ramen för den av Pinochet upplösta Fredskommittén, har ändå inneburit något nytt i Chiles politiska liv.

Juntans egna fackföreningar i öppen opposition

■ ■ Ett annat område där motståndet mot diktaturen intensifierats är de legala fackföreningarna. Omedelbart efter kuppen olagligförklarades CUT, och alla fackliga ledare som representerade något vänsterparti utsattes för en hänsynslös förföljelse. De enda fackföreningar som tilläts verka öppet var de »gula» fackföreningarna, framför allt bland tjänstemän och övriga mellanskikt och i regel kontrollerade av kristdemokrater. Dessa »fackliga ledare» ställning har blivit alltmer ohållbar i takt med att reallönerna mer än halverats, arbetslösheten mångdubblats och allt fler arbetarkamrater drabbats av juntans förtryck.

Idag har ledarna för de legala fackföreningarna under trycket från basen tvingats inta alltmer junta-fientliga positioner.

Flera av dem har begärt att få avgå från sina omöjliga poster; andra har, speciellt under den gångna hösten, fängslats av juntan.

Det viktiga med ovanstående exempel är att de delvis representerar nya sektorer som på ett eller annat sätt tagit upp kampen mot juntan. Diktaturens bakslag har här varit betydande; konflikterna med kyrkan och med de legala fackföreningarna, och juntans åtföljande repression, har dragit in skikt som traditionellt stått under kristdemokratiskt inflytande i den öppna oppositionen mot juntan. Samtidigt har dessa grupper snabbt avlägsnat sig från den linje av samarbete med diktaturen som företrädde av det kristdemokratiska partiets ledning med förre presidenten Frei i spetsen.

Folkets motstånd växer

■ ■ Även — och framför allt — arbetarklassens underjordiska politiska och fackliga organisationer har intensifierat sitt motstånd. Ett par meningar ur det ovan citerade brevet från Chile kan antyda karaktären på de aktioner som utvecklas i kampen mot diktaturen:

»En viktig sak att hålla i minnet är att den främsta orsaken till att juntan lanseerat sin senaste våg av förtryck var att juntan insåg att masskampen höll på att aktiveras. Massornas organisering framträdde i många olika former: i de folkliga

matsalarna, i de legala fackföreningarna, i en serie strejker, i slagorden på väggarna, i spridandet av den underjordiska pressen, etc. Tusentals små, enkla men tillsammans massiva aktioner från en osynlig fiende; det var den Folkliga Motståndsrörelsens uppgifter som utfördes... Med allt detta vill jag inte ge dig ett intryck av idel triumfer för motståndet, eller försöka dölja det allvarliga i läget. Vi har drabbats av hårda slag, och vi kan drabbas av ännu fler i framtiden. Det jag har velat peka på är den politiska innebörden av det som har hänt den senaste tiden...»

■ ■ Diktaturen är idag kraftigt försvagad. Det ekonomiska läget är fortfarande katastrofalt, och till sina gamla fiender har juntan skaffat sig nya. De politiska kostnaderna för diktaturen under de senaste månaderna har varit långt högre än förlusterna för motståndsanslagerna. Pinochet-juntans makt baseras idag uteslutande på terror, en terror som blir allt mindre effektiv mot den osynliga fiende som finns överallt: folket.

Ett är säkert: den ofantliga klyfta som idag existerar mellan diktaturens militära överlägsenhet och dess politiska isolering och vanmakt representerar ingen stabil situation. Tiden, och det växande motståndet, arbetar emot Pinochets mördarjunta. Det är svårt att se hur den chilenska borgarklassen skall kunna hitta någon mer varaktig utväg ur den politiska och ekonomiska återvändsgränd den har hamnat i.

S. V.

Säg NEJ till IDB!

De svenska storbolagen bedriver sedan en tid tillbaka en intensiv kampanj för att förmå svenska regeringen att söka medlemskap för Sverige i den sk Interamerikanska Utvecklingsbanken (Inter-American Development Bank, IDB).

IDB inrättades år 1959, kort efter den kubanska revolutionen. Alla latinamerikanska stater — utom Kuba — är medlemmar, liksom USA och Kanada, USA kontrollerar ensamt 39,69 procent av röststyrkan i bankens styrelse, och eftersom de flesta avgörande beslut kräver 2/3 majoritet har USA i praktiken vetorätt. USA och de USA-stödda högerdiktaturerna i Latinamerika har total kontroll över IDBs kreditgivning, och banken har ända sedan sin tillkomst varit ett lydigt redskap åt USA-imperialismens ekonomiska och politiska intressen i Latinamerika.

■ ■ Under Allende-tiden stoppades alla IDB-krediter till Chile. Efter militärkuppen i september 1973 har Chile blivit ett av de största mottagarländerna av krediter från IDB. År 1974 fick Pinochet och hans mördargeneraler låna

97,3 miljoner dollar av IDB, och under 1975 förmodligen ännu mera.

Sverige är inte medlem av IDB. Svenska regeringen och svenska storbanker har dock sedan 1966 bidragit med lån till banken på sammanlagt 130 miljoner kronor. I och med den sk Madrid-överenskommelsen i december 1974 kan nu även icke-amerikanska länder söka medlemskap i IDB. Kostnaden för ett svenskt medlemskap skulle ligga kring 80 miljoner kronor. Sverige skulle, i händelse av medlemskap, icke få någon representant i IDBs styrelse utan skulle tillsammans med ett tiotal andra icke-amerikanska stater (Japan, Västtyskland, m fl) få dela på sammanlagt två styrelseamöter.

■ ■ Sedan en tid tillbaka arbetar svenska storbolag, banker, Exportrådet, Industriförbundet m fl på att övertala regeringen om att Sverige bör anslutas till IDB. Motiveringen är rädsla för uteblivna exportorder; IDBs upphandlingsregler ger företräde — och i vissa fall ensamrätt — åt bolag från medlemsländer vid

projekt som finansieras av banken. Direktörerna är också väl medvetna om den roll som IDB spelar för att backa upp högerdiktaturer i Latinamerika som med hjälp av kulsprutor och tortyr garanterar ett investeringsvänligt klimat åt de svenska dotterbolagen på kontinenten.

Enligt Veckans Affärer (13.11.1975) har direktörernas påtryckningar haft en viss effekt; det finns, skriver tidningen, »en gryende vilja inom UD och Handelsdepartementet» att ansluta Sverige till IDB.

Ett svenskt medlemskap i Interamerikanska Utvecklingsbanken vore ett direkt stöd åt de med USA-imperialismen förbundna reaktionära krafterna i Latinamerika. Ett svenskt medlemskap i — eller ens samarbete med — IDB, vars speciella gunstlingar för närvarande är Pinochet-juntan i Chile, vore ett direkt hån mot den chilenska arbetarklassen och mot det solidaritetsarbete för Chiles förtryckta folk som bedrivs i Sverige av bl a SAP.

Chilekommittén kräver ett klart besked från regeringen:

Nej till svenskt medlemskap i IDB!

Nej till varje form av svenskt stöd åt IDB!

nyheter och kommentarer

Arbetsprotester

Arbetslösheten – under det försåtliga namnet »tillfällig semester» – fortsätter att växa. För att bara ta ett exempel: inom bilindustrin har antalet arbetare minskat från 25 000 år 1970 till 6 000 i november 1975.

Även om de »marxistiska» fackföreningarna är förbjudna och de flesta gamla, fackliga ledare mördats, fängslats eller befinner sig i asyl i annat land, så finns det vissa legala fackliga strukturer kvar. Dels sådana som initierats efter kuppen med stöd av juntan, men också sådana som fanns redan före 11 september 1973. Under senare tid har också dessa, när avskedandena blivit allt mer massiva och den konkreta livssituationen allt mer hopplös, tvingats uttrycka arbetarnas protester.

Det vanligaste slaget av protester har varit olika former av protestskrivelser till arbetsministeriet, företagets ledning eller till Pinochet personligen. Ibland har dessa protester gett resultat och tidigare avskedade arbetare har återanställts.

Andra protestyttringar, som kortvariga strejker, har också förekommit i ökad utsträckning – även om det fortfarande rör sig om sällsynta och isolerade aktioner.

Under november rapporterades sådana proteststrejker ha ägt rum i koppargruvan San Salvador.

Boletín Informativo no. 79, Havanna

Gamla vänner tillbaka

De utländska banker som nationaliserades under Allende-regeringen har nu börjat komma tillbaka och öppna sina kontor igen i Chile. Först av alla var – kanske inte oväntat – First National City Bank.

Under Allenderegeringens tid exproprierades aktier i de utländska privata bankerna till ett värde av 150 miljoner dollar. Det lagstiftades dock aldrig om nationalisering av bankerna, utan staten införskaffade på annat sätt majoriteten av aktierna i bankerna. När nu de utländska storbankerna kommit tillbaka så gör de – eller åtminstone First National City Bank – det, enligt sina egna uppgifter, för att »bidra till att förbättra Chiles handel med den övriga världen».

El Cronista Comercial 21/12 -75, Buenos Aires

Pinochet utvislad

På biograferna i Chile har ett nytt fenomen registrerats den senaste tiden: var gång Pinochet visar sig på bild i nyhetsjournalerna blir han utvislad. Ingen vet riktigt när det hela började – vid mitten av 1975, kanske – men det har idag fått allmän spridning.

Behandlingen av Pinochet i biosalongernas mörker har förändrats radikalt sedan september 1973. I början var det många som applåderade; några av rädsla, andra som ett ärligt menat uttryck för stöd åt juntan. Ingen visslade. Så kom en period av tystnad – varken Pinochets anhängare eller fiender ville ge sig tillkänna. Idag hörs aldrig några applåder, däremot en kör av busvislingar. Och det är, väl att märka, mellanskiten och inte arbetarna som har möjlighet att skrapa ihop pengar till att gå på bio.

»Filmen visste jag var usel, men jag gick för att få uppleva att vi är många som börjar förlora vår rädsla» är en replik som några flyktingar från Chile som nyligen kom till Sverige hade snappat upp bland vänner i Santiago.

72.000 föräldralösa

Antalet chilenska barn som fick båda sina föräldrar mördade av Pinochet-juntan beräknas ha uppgått till 5 626 under juntans första år vid makten. Ytterligare 66 687 barn under femton år förlorade under samma period en av sina föräldrar.

Horizonte, DDR Återgivet i Granma, Kuba

Betalningsstrejk

Motståndet mot dikaturen tar sig många uttryck i Chile. En ny – och uppenbarligen välorganiserad – form av passivt motstånd inleddes i oktober 1975 av invånarna i 53 stycken campamentos (ung. lika med större kvarter i kåkförstäderna kring Santiago) i Nunoa-distriktet i Santiago. Det passiva motståndet utgjordes av en betalningsstrejk. Med hänvisning till arbetslösheten och svältlönerna för dem som råkade ha något arbete vägrade samtliga invånare att betala sina räkningar till kommunen för vatten, elektricitet m.m. Nunoas borgmästare, Juan Forch, försökte förgäves komma till rätta med situationen med hjälp av en blandning av hotelser och förhandlingar. Men nunoa-borna stod på sig: de hade helt enkelt inga pengar att betala med, förklarade de.

Vi hoppas kunna återkomma med information om hur Nunoa-bornas betalningsstrejk avlöpte. Kanske håller de ut ännu.

Bojkottmotion i riksdagen

Vpk kommer att lämna in en partimotion om bojkott av Chilejuntan till vårriksdagen. Med hänvisning till CUT:s solidaritetsplattform och Figueroas tal i London (se annan plats i bulletinen) föreslås riksdagen:

- att ställa sig positiv till en bojkott av Chilejuntan på alla plan,
- att i internationella sammanhang aktivt verka för att inga krediter, lån eller några former av bistånd kommer Chilejuntan tillgodo förrän samtliga politiska fångar frigetts,
- att inom den s.k. Parisklubben verka för att Chile inte beviljas några skuldlättnader förrän samtliga politiska fångar frigetts,
- att framlägga förslag som stoppar svenska företags kapital-export till Chile, och – att i alla internationella sammanhang verka för en total bojkott av fascistjuntan i Chile enligt de rekommendationer som finns utarbetade i den chilenska landsorganisationens, CUT, solidaritetsplattform.

Internationell solidaritet

Den 13–16 november 1975 arrangerade Världsfredsrådet en stor solidaritetskonferens för Chiles folk i Aten. Representanter för samtliga UP-partier och fackföreningsrörelsen CUT var närvarande, bland andra deltog CUT-ordföranden Luis Figueroa. Delegaterna kom från över 80 länder och representerade Fredskommittéer samt fackliga och politiska organisationer.

Från Sverige deltog Chilekommittén, Vänsterpartiet Kommunisterna, Kommunistisk Ungdom, Centerpartiet, Författarcentrum och Fredskommittén. Socialdemokrater från många länder var med på konferensen – de svenska vägrade däremot delta.

I det slutdokument som konferensen antog uppmanas folken i alla länder att vidta aktioner och påverka sina regeringar »– för att öka juntans politiska och diplomatiska isolering, – att inte tillåta några sändningar av vapen och krigsmaterial till juntan, – att bojkotta juntan ekonomiskt och upphöra med all handel med den.»

I programmet för framtida aktioner sägs bland annat:

»Konferensen uppmanar alla fackföreningar att gå vidare från en partiell och tidsbegränsad bojkott till en ständig bojkott av handelsöverenskommelser, leveranser av varor till den chilenska juntan, import av varor från Chile etc. Inget från fascisterna, inget till fascisterna!».

Slutdokumentet undertecknades av representanterna från samtliga deltagande länder utom Rumänien.

Soldat och polis

I flera stadsdelar av Santiago har det förekommit väpnade konfrontationer mellan styrkor ur armén och polisen. Flera soldater och poliser har dött och än fler sårats.

Det tycks inte ligga några direkta motsättningar bakom sammanstötningarna, utan de tycks snarare vara uttryck för en hysterisk och spänd stämning som skapats inom de väpnade styrkorna på grund av motsägelsefulla och förvirrande order, demoralisering etc.

Boletín Informativo no. 79, Havanna

100% för lite

I juni 1975 genomförde Cepegh (Privattjänstemännens fackliga federation) en undersökning om levnadskostnaderna för en tjänstemannafamilj i Chile. Som typfamilj betraktades en tjänsteman med hustru och två barn och med tio års anställning i privat tjänst. Trots en ofullständig undersökning som inte inbegrep varor som kaffe, margarin, fisk, ost, mjöl m m och inte heller kostnader för cigaretter, tidningar, biobesök osv, så kom undersökningsgruppen fram till att utgifterna uppgår till 680 400 escudos per månad. Mot denna siffra ska så ställas den verkliga inkomsten per månad för denne chilenske »medeltjänsteman». Den uppgår idag till 301 000 escudos.

Ett litet nätt underskott på 397 400 escudos. Eller mer än 100 %!

Boletín Informativo, Havanna no. 79

Metallarbetare i baletten

Hösten i Argentina har varit fylld av strejker. Efter generalstrejken i somras följde en tid av relativt lugn. Den stadigt försämrade ekonomiska situationen orsakade dock snart nya strejkvågor.

Under delar av hösten har bilindustrin varit helt lamslagen på grund av dessa strejker. Regeringen har försökt förklara strejkerna som uttryck för »små konspirativa grupper» arbete och har i detta syfte uppfunnit termen »fabrikgerilla». Med motiveringen att det rör sig om »antigerillaaktioner» har nu armén vid ett antal tillfällen satts in mot strejkande arbetare. Bland attackerades arbetarna vid ett av kontinentens viktigaste järnbruk, HIPASAN i Sierra Grande i Rio Negroprovinsen. 300 arbetare arresterades vid denna militära manöver.

Bland de grupper som börjat ta kamp finns också – balettansöserna vid Teatro Colón. De 130 dansöserna avbröt sitt framträdande mitt under pågående föreställning för att informera publiken om sina lönekrav. Teaterns direktör sa om händelsen: »... de uppfordrade sig som värsta metallarbetare...».

El Cronista Comercial november/december, Buenos Aires

Rena sedlar

Införandet av peson som myntsort istället för escudon har fört med sig tryckning av nya sedlar. Den gamla 5 000-escudos-sedeln byts ut mot fempesosedlar. Utseendet på sedlarna blir detsamma, förutom siffrorna – och de två litterära citat som fanns på de gamla sedlarna. Dessa har tagits bort på de nya sedlarna. Det ena citatet var från José Miguel Carrera och lød:

»Timmen har slagit för Amerikas oberoende. Och ingen kan stoppa det».

Det andra kom från Pablo Neruda och börjar: »Du ville friheten mer än någon annan...».

Den som ville friheten i Nerudas text var den chilenske arbetaren...

Boletín Informativo No. 79, Havanna

Tänder till salu

Pantbankerna i Santiago har plötsligt fått mycket att göra. Under de senaste månaderna har de mottagit mer guld än någonsin. 150 kg per månad är vad som pantsätts idag, men det är en siffra som stiger från månad till månad. Vad som pantsätts är alla upptänkliga föremål; bestick, smycken, ringar och t o m löständer.

Boletín Informativo No. 79, Havanna

Argentinsk pressfrihet

Reaktionära grupper, med de tre A:na (Argentinas Antikommunistiska Allians) i spetsen, har under senare tid allt oftare riktat öppna hot mot olika journalister. Listor har utarbetats och publicerats över vilka journalister som står på tur att avrättas. Den peronistiska högerfaktionen »El Caudillo» tillhör dem som deltar i kampanjen. Under rubriken »Hör på, bläcksugare» skriver tidningen ett öppet hotelsebrev riktat till journalisten Heriberto Kahn:

»... i annat fall, bläcksugare, riskerar du att ditt namn, bläcksugare, förändras och att bläcket byts ut mot bly, förstätt?»

Pressfriheten omöjliggörs också av militärens ingripanden. I slutet av december publicerade en lokaltidning i departementet Salta en nästan helt blank, textlös upplaga. På framsidan stod endast:

»Klockan 3.30 infann sig enheter ur armén på tidningsredaktionen och förbjöd den att publicera något material om den nuvarande politiska krisen i landet». Tidningen kom ändå ut, men då bara med några nöjesannonser, sportartiklar och utrikespolitiska artiklar som öar på de i övrigt blanka sidorna.

La opinion, december, Buenos Aires

Brist på poliser

Det börjar bli brist på poliser i Chile. Det är de civila poliserna – detektiverna – som inte räcker till. Det antal som examineras från polisskolorna fyller inte på långa vägar juntans behov.

General Baeza, chef för den civila polisen, har låtit förstå att denna brist kan ha att göra med det dåliga rykte som »vissa element» bland polisen givit poliskåren. I förhoppning om att kunna förbättra ryktet har nu general Baeza rensat ut, eller som han själv uttryckte sig »renat kåren från» vissa av dessa element.

La Tercera, Santiago 31.11.75

Skenmanöver av Chilebulletinen

Chilebulletinen, den extremistiska Chilekommitténs tidning, höjer fr o m i år sitt lösnummerpris till två och en halv svenska kronor. Det uppges idag från vanligtvis välunderrättat håll i den svenska huvudstaden. På Chilekommitténs vräkiga kontor mitt i Stockholms city vet man ännu inte vilket ben man skall stå på. Dels avfärdar man uppgiften som illvillig ryktesspridning, dels vill man överhuvudtaget inte kommentera saken. Absolut visshet i saken kommer svenskarna att få inom kort – då kommer nämligen tidningens första nummer för i år ut.

Det anses här allmänt att Chilebulletinens pris varit oförändrat misstänkt länge. Trots kraftig inflation och ett alltmer påkostat utförande av tidningen så har dess pris i stort sett varit helt oförändrat sedan starten i början av 1973. Att spekulera om varifrån tidningen får sina miljonresurser har därför sedan en tid hört till det svenska folkets fåtaliga nöjen. Det nöjet försvinner nu inte – prishöjningen är alltför marginell för att kunna undanröja de välbefogade misstankarna om stora bidrag från utländska makter. Däremot går nu kanske svenskarna miste om ett bevingat uttryck, nämligen »Billig som Chilebulletinen».

Från vår alldeles särskilde Stockholmskorrespondent .

Krigs- förklaring mot Freds- kommittén

●Fängelset i Valparaíso, sommaren 1975.

Sedan slutet av 1975 har förtrycket i Chile ökat våldsamt. Juntan genomför nu en fruktansvärt blodig offensiv som bara kan jämföras med tiden omedelbart efter kuppen. Under denna offensiv har juntan för första gången slagit till mot kyrkans organisationer, främst mot Fredskommittén. Men att arrestera och misshandla präster visade sig vara ett felgrepp av Pinochet. Massiva internationella och nationella protester tvingade honom snabbt till åtminstone halv reträtt.

Redan i september 1975 hade ett antal präster fängslats. Men de systematiska slagen mot kyrkans Fredskommitté inleddes först efter juntans jakt och mord på MIR-ledaren Dagoberto Pérez i slutet av oktober. Många präster arresterades och andra tvingades under jorden för att undgå repressionen. Den 11 november beordrade Pinochet kardinal Silva Henríquez att upplösa Fredskommittén. Samtidigt gick han till häftigt angrepp mot kyrkan och anklagade den för att skydda och hjälpa fienden – motståndskämparna.

Pinochet gick för långt

Men Pinochet hade felbedömt läget och gick för långt. Protesterna blev inte

bara massivare än han hade tänkt sig, de kom också från de mest skilda – och antagligen också oväntade – håll. Att angripa KYRKAN var för mycket för fascisterna i prästkappa som Tagle, Gilmore m fl och för mer »världsliga» fascister som t ex Pablo Rodríguez – grundare av den ökända fascistiska organisationen *Fosterland och Frihet*.

I slutet av december hade därför samtliga arresterade präster frigivits och även hotet om rättegång mot dem avlägsnades snabbt – att åtala prästerna hade i den situationen varit detsamma som att ställa själva kyrkan inför rätta. Vidare tvingades Pinochet göra vissa officiella »förtydliganden» där han deklarerade

att han aldrig avsett att angripa KYRKAN utan bara vissa av dess sektorer. Men Fredskommitténs öde förändrades inte, och från den första januari i år är den formellt upplöst efter en överenskommelse med kardinal Silva Henríquez.

Vad är Fredskommittén?

Fredskommittén har under drygt två år outtröttligt arbetat för de förföljda och förtryckta i juntans Chile. Den bildades fem veckor efter kuppen som en av regeringen oberoende kommitté och med stöd från Kyrkans Världsråd. Behovet av en organisation som hjälpte till i sökandet efter försvunna, som skaffade advokathjälp till fångarna och hjälpte deras familjer ekonomiskt m m, var direkt akut tiden omedelbart efter kuppen. Fredskommittén bildades som en ekumenisk sammanslutning av såväl lutheranska som katolska kyrkor och organisationer.

Den har aldrig erkänt juntan och juntan har heller aldrig erkänt kommittén. Trots detta har dess medarbetare lyckats besöka alla fängelser och koncentrationsläger i landet. Som ingen annan organisation fick Fredskommittén en total överblick över situationen i Chile.

Tog ställning

Däriigenom blev kommittén också en naturlig kontaktpunkt för utländska undersökningskommissioner. Den inrättade kontor i de flesta provinser i Chile. Fredskom-

mitténs information om den verkliga situationen i landet blev alltmer obekvämt för juntan. Redan under 1974 inleddes förföljelsen och smutskastningen av Helmut Frenz, en av ordförandena i kommittén. I takt med att förtrycket ökade och Fredskommittén utsattes för smutskastning och trakasserier började också många präster och övriga medarbetare att klart ta ställning mot juntan.

Detta ställningstagande bidrog till att Fredskommittén tog initiativ till en omfattande social verksamhet, framförallt i arbetarkarver och kpkstäderna. Man startade bl a folkliga matsalar för arbetslösa och barn, sysselsättningsprojekt för de arbetslösa, hälsopatruller med uppsökande verksamhet m m. När juntan upptäckte att denna sociala verksamhet kunde vara farlig för den så upplöstes många matsalar och juntan inledde på flera ställen en egen »social» verksamhet. På samma sätt försöker juntan nu »ta över» det arbete som Fredskommittén utfört på alla områden.

Vad händer med Fredskommitténs arbete?

Men inte bara ta över, utan också slå sönder. Juntans förnyade, skoningslösa offensiv har den senaste tiden bl a i stor utsträckning inneburit stängande av folkliga matsalar och liknande inrättningar och massarresteringar i kpkstäderna.

Kristna Studentrörelsen i Sverige:

"Kristen tro får inte vara flykt"

Chilebulletinen har hittills försummat att ta upp det solidaritetsarbete för Chile som bedrivs inom flera kristna organisationer. En av de organisationer som idag ger prioritet åt Chilearbetet är KRISS, *Kristna Studentrörelsen i Sverige*. KRISS arbetar på de flesta kårorter för att samla studenter till att kritiskt tänka över vad det innebär att vara kristen.

Kristen tro betyder för KRISS inte en flykt undan samhället utan just motsatsen; att utifrån en analys ta ställning för de förtryckta mot förtryckarna. En sådan analys har lett KRISS till olika solidaritetsaktioner, bl a för Chile.

En medlem i KRISS ger här sin syn på de kristnas solidaritet med Chiles folk.

● *Varför har KRISS valt att studera och samla in pengar till Chile?*

– Kampen i Chile engagerar progressiva krafter inom olika läger, såväl kristna som icke-kristna. Vi har mycket att lära

om hur den kristna tron kan ta sig uttryck i en politisk kampsituation. Tidigare samlade vi pengar till PAIGC i Guinea Bissau och samarbetade med Afrikagrupper. Nu har vi kontakt med Chilekommittén och andra solidaritetsgrupper. Det ger oss värdefulla kontakter i Sverige och utvecklar dialogen mellan kristna och marxister.

Chilearbetet ger oss också kunskap om den svenska kapitalismens sätt att fungera i »Tredje världen». Bland annat i Chile finns betydande svenska ekonomiska intressen.

● *Men varför har KRISS ett eget Chilearbete när det finns lokala Chilekommittéer?*

– Vår främsta uppgift är att arbeta inom kyrkor och församlingar och dit når inte Chilekommittén. Inom svensk kristenhet finns en lång tradition av engagemang för vad vi brukar kalla u-länder. Därför finns det en lyhördhet inför förtryck och förföljelse och som vi tror också en beredskap till handling.

Men medkänsla måste förenas med medvetenhet om den politiska verkligheten, och den analysen saknas tyvärr ofta inom församlingarna.

Det är inte självklart för alla KRISS-medlemmar att gå in i Chilekommittén, även om många gör det. Också därför är vårt interna studie- och insamlingsarbete viktigt och kompletterar Chilekommitténs arbete.

● *Hur har ni lagt upp ert Chilearbete?*

– Det viktigaste arbetet görs i lokalavdelningarna, eftersom det är där informationsarbetet i församlingarna sker. Den insamling som pågår går till olika projekt i Chile, bl a till vår systerorganisation MEC (Kristna Studentrörelsen.) En del av medlen går också till flyktingarbete och till familjerna till politiska fångar.

Vi planerar också en bildbandsserie, gudstjänstmaterial och en informationsfolder. Ett par studiegrupper ska arbeta med latinamerikansk befrielseologi och granska de svenska missionsorganisationer som är verksamma i Chile.

● *Vad betyder de kristnas kamp i Chile för er?*

– Präster som levt och arbetat bland fattiga människor har blivit medvetna om den kristna kallelsen att solidarisera sig med de förtryckta kamp. Det har stor betydelse eftersom kyrkan fortfarande har starkt fäste i Latinamerika. Efter kuppen i Chile är kyrkan en av de få platser där människor får samlas. Genom kyrkan bedrivs också ett omfattande humanitärt arbete, bl a genom de skolköket.

För oss »välfärdskristna» har begrepp som »kropp och själ», »världslikt och andligt», »praktik och teori», presenterats som inbördes motsatser. Det har gjort oss passiva.

För människor som lever under förtryck skärps kravet på ställningstagande. I kampsituationen förändras den kristna tron. Praktiken kommer före teologiska funderingar. I befrielseologi är människan en handlande varelse som själv skapar sin framtid.

De kristna i Chile är för oss ett exempel på detta. Evangeliet handlar inte bara om »själen» utan om hela människans befrielse.

A-K.S

● *Barnteckning från en av de många folkliga matsalar som drivits av Fredskommittén. "Detta är min matsal" lyder texten. Nu har juntan slagit till hårt bl a just mot de folkliga matsalarna.*

Fredskommitténs arbete skulle därför idag behövas mer än kanske någonsin tidigare. Visserligen ryktas det att dess arbete snart skall kunna fortsätta inom ramen för den katolska kyrkans sociala verksamhet. Men även om detta skulle visa sig vara sant, så innebär sannolikt ändå upplösandet av Fredskommittén ett svårt slag för motståndet mot juntan. Och kanske framförallt för den del av motståndet som i dagens Chile uttrycks i organisering för det kollektiva överlevandet bland folkets breda lager.

Pinochet gjorde visserligen en felbedömning när han så kraftigt gick till angrepp mot kyrkan. Men hittills har han bara tvingats halvvägs tillbaka.

A-K.S. och P.F.

Vems revolution i Peru?

Mer revolution!

Det var Perus president, general Morales Bermúdez, nyårslöfte till det peruanska folket. »Mer revolution». Men av vad slag?

Ingen kan förneka att det skett omfattande förändringar under de sju år militären suttit vid makten i landet. En mängd reformer har beslutats. Nya komplicerade och intressanta lagar har stiftats, nya institutioner har byggts upp för att genomföra de nya lagarna och reformerna.

■ ■ Vissa av dessa lagar och reformer har p g a sin originalitet nått internationell ryktbarhet. Så tex lagen om »Comunidades industriales» (ungefär industrigillan på svenska), som påminner starkt

om det meidnerska förslaget om löntagarfonder. Andra exempel är jordreformen som allmänt omnämns som den enda i Latinamerika som har några möjligheter att lyckas – eller åtminstone inte bli ett

fiasko – och nationaliseringen av alla stora dagstidningar med nationell spridning.

»Varken kapitalism eller kommunism»

■ ■ Jo, det är stora skillnader mellan Peru 1968, det år då militären tog makten, och Peru 1976. Men är det en revolution som genomförts? Eller håller på att genomföras?

De peruanska generalerna kallar det för revolution. »Detta är en peruansk revolution», säger de. »En revolution för folkets deltagande. En revolution för att bygga ett samhälle som är vare sig kapitalistiskt eller kommunistiskt».

Hur har då denna peruanska revolution påverkat arbetarna? Har arbetarens situation förbättrats? Åter och bor han bättre idag än tidigare? Har han någon makt? Är han med och bygger ett nytt samhälle – sitt samhälle?

Svårt tjäna till maten

■ ■ Arbetartidningen »Palabra del Pueblo», bakom vilken står ett antal oberoende fackföreningar, publicerar i sitt decembernummer 1975 siffror för levnadskostnadsutvecklingen. Där finner vi att 1972 kostade maten – och endast maten – beräknat utifrån det nödvändiga kalori-behovet, för en normal arbetarfamilj 2 785 soles per månad. Om vi till den siffran lägger kostnader för hyra, kläder, resor, medicin och allt annat som inte går in under begreppet »mat» kommer vi upp i en summa av 5 063 soles per månad. För denna summa – 5 063 soles per månad – kunde alltså en arbetare försörja sin familj någorlunda hyggligt 1972.

Och hur mycket tjänade han då – i verkligheten?

Den lagstadgade minimilönen 1972 var 1 980 soles...

Inte ens tillräckligt med mat kunde alltså en arbetare med minimilön få för sin lön. Och

● "Nej till reaktionen, nej till reformismen. Folklig demokrati och socialism!". Så lyder parollen på bilden ovan från Perus huvudstad Lima. Coca-Colan är för en gångs skull utkonkurrerad av reklam för Lenins samlade verk.

än mindre betala hyra, kläder, resor... Naturligtvis hade inte alla arbetare minimilön. Det fanns grupper som kom upp i den nödvändiga inkomsten, men det stora flertalet hade löner som låg kring minimilönen eller bara strax över. Dessutom fanns stora grupper som inte ens kom upp till den lagstadgade minimilönen.

Så var det alltså 1972 – fyra år efter »revolutionens» början. Men idag då? Visst har det väl blivit bättre?

Idag är minimilönen 3 000 soles. Med samma priser som 1972 vore det alltså möjligt för de flesta arbetare att åtminstone köpa mat åt sig och sin familj. Mat, men inte mycket mer.

Men priserna står inte stilla. Idag kostar den mat, som 1972 kostade 2 785 soles, 4 274 soles. Och till det kommer övriga kostnadsökningar som är ungefär lika stora.

Det här betyder att en »normalarbetare» idag i själva verket har det sämre än 1972.

Ändå arbetarnas regering?

■ ■ »Revolutionen» har alltså inte kunnat förbättra arbetarnas konkreta livssituation. Men den ekonomiska situationen är svår för ett av imperialismen så utsuget land som Peru. Förvandlingen av samhället går inte i en handvändning och levnadsvillkoren kan inte förbättras från en dag till en annan.

Är det så den peruanske arbetaren upplever situationen?

Känner han att det är hans regering, trots allt?

Det är svårt att tro det. De försämrade levnadsvillkoren har inte accepterats i tystnad av de peruanska arbetarna. Tvärtom. 1975 har varit ett år av mer intensiv strejkkamp än på mycket länge. Bara under årets första fem månader genomfördes 201 strejker med mer än 290 000 deltagande arbetare. Det är troligt att siffrorna för den senare halvan av året är ännu större.

De flesta av dessa strejker har gällt lönekrav, men många har också ställt krav på facklig demokrati – mot statlig inblandning i fackföreningarna.

Vid flera tillfällen har strejkande arbetare hamnat i direkta och våldsamma sammanstötningar med den »revolutionära» regeringens polis och trupper. Många fackliga ledare har fängslats. Strejker har olagligförklarats. Politiska vänsterorganisationer som försvarat arbetarnas strejker har av regeringen kallats kontra-revolutionärer och CIA-agenter.

Men har då regeringen inget stöd i arbetarklassen?

Hård facklig kamp

■ ■ Jo, naturligtvis finns det sektorer inom arbetarklassen som stöder den. Regeringen har t o m tagit initiativ till en »egen» landsorganisation – CTRP (Federationen för den Peruanska Revolutionens Arbetare). Men CTRP har fått se sitt inflytande snarare minska än öka under de senaste åren. Samma sak har skett med de

andra s k »gula» landsorganisationerna. Vad som skett under de senaste åren är att de fackföreningar som står på klasskampsgrund (de s k »clastas») förstärkt sina positioner.

Dels har den landsorganisation som domineras av kommunistpartiet vuxit och blivit den största bland de fyra landsorganisationerna, och dels har de fackliga organisationer som står utanför landsorganisationerna börjat samordna sina aktiviteter och bildat ett samordningsorgan för de »clastiska» fackföreningarna. I detta samordningsorgan ingår så viktiga grupper som arbetarna vid det statliga gruvbolaget Centromin, stora delar av metallindustriarbetarna, stora delar av lärarkåren och fattigbönderna och lantarbetarna som är organiserade i CCP (Perus Bondekonfederation).

Dessa förändringar vad gäller arbetarnas organisering har ibland stött på våldsamt motstånd från sektorer som säger sig utgöra den peruanska »revolutionens» försvarare. Vid flera tillfällen har fackföreningslokaler och fackmöten attackerats, arbetare slagits ner, valkupper genomförts vid fackliga val etc av dessa »revolutionens försvarare». Bakom de mest våldsamma attackererna står en organisation som kallar sig MLR (Den Revolutionära Arbetsrörelsen). MLR har av »clastas» definierats som en fascistisk stormtrupp som fungerar som en femte kolonn inom arbetarrörelsen. MLR är inte någon regeringsorganisation. Det finns sek-

torer av regeringen som är motståndare till MLR, men den förre presidenten Velasco Alvarado gav organisationen sitt passiva stöd: »Regeringen kan inte gå emot någon organisation som stöder revolutionen», sade han.

Vems revolution?

■ ■ Velasco Alvarado menade alltså att MLR, genom att med våld attackera fackföreningslokaler, mobilisera strejkbrytare, klå upp enskilda fackliga militanter som stödde revolutionen. Men, vems revolution?

För att få ett slut på strejkkampen har nu regeringen plockat fram en gammal strejklag från 1913. Det är en lag som på alla sätt försvårar möjligheterna att genomföra en strejk. Den innehåller exakta föreskrifter om hur, när och av vilka besluten om strejk ska fattas. Vidare hur detta beslut ska vidarebefordras till myndigheterna för att strejken ska betraktas som laglig, hur lång strejken får vara etc. Den förbjuder också upprättandet av strejkvakter. Sådana traditionella organisationsformer som »ollas populares» (gemenskapsgrutor/måltider), som brukar förekomma utanför fabrikena under strejk, och där arbetarna och deras husrur brukar samlas för att dela sin mat och diskutera strejkens fortsatta förlopp, förbjuds också.

Om det är en revolution som genomförs i Peru, så är det dock knappast arbetarnas revolution.

L.P.

Den chilenska arbetarrörelsen har länge uppmanat till bojkott av Pinochetjuntan. I ett tal i England nyligen betonade ordföranden för CUT (chilenska LO) i utlandet, Luis Figueroa, ytterligare vilken stor betydelse även mindre bojkottaktioner har.

Men medan CUT arbetar för bojkott, så arbetar svenska regeringen emot. Ja, utrikesminister Andersson ljugar till och med, och förnekar att oppositionen i Chile över huvud taget skulle vara intresserad av bojkott! Hamnarbetsförbundet har däremot gjort CUTs krav till sina egna och planerar nu en ny aktion mot juntans Chile.

»När man började genomföra bojkottaktioner i Storbritannien, Australien, Sverige, Italien, Frankrike och Holland var de isolerade aktioner. Det var för nästan ett år sedan. Men sedan dess har dessa aktioner lett till att nästan 10 000 fångar blivit fria. Det är sant att juntan fortfarande är där, vid makten, och att den fortsätter med sitt förtryck, men vi har uppnått vissa framgångar. Dessa fångar skulle inte ha blivit fria utan den internationella solidariteten, och framför allt inte utan dessa bojkottaktioner.»

Så sade Luis Figueroa, ordförande i CUT i utlandet, vid en fackföreningskonferens anordnad av Chile Solidarity Campaign (den brittiska Chilekommittén) den 25 oktober 1975.

Missförstånd omöjliga

■ ■ Det låter ju klart och entydigt, missförstånd borde vara omöjliga! Cut förordar bojkottaktioner som ett effektivt vapen mot den chilenska diktaturen. Trots att de aktioner som hittills genomförts varit begränsade och dåligt samordnade, så har de tvingat juntan till eftergifter. Figueroa fortsätter i sitt tal:

Det är helt klart att det här med bojkott inte är någon lätt

sak. Vi är helt på det klara med det. Och vi tycker inte att det är ett problem bara för hamnarbetare och sjömän, utan det är också ett problem för långtradarchaufförer, järnvägsarbetare, ingenjörer, arbetare i kemisk industri och andra. Men varje aktion, hur liten den än är, har två effekter: Dels slår den mot juntan och skapar oro bland affärsmännen, som börjar bli rädda för att teckna kontrakt om det finns risk för att varorna blir blockerade, dels hjälper den till att höja klassmedvetandet. Om vi idag framgångsrikt kan genomföra en bojkott för ett avlägset lands räkning, visar det arbetarklassen vilka oerhört stora möjligheter den har att i framtiden möta varje svår situation som kan uppkomma i det egna landet.

■ ■ För CUT gäller frågan idag inte om bojkottaktioner är bra eller ej, utan hur bojkotten skall kunna utvecklas. För den skulle naturligtvis bli ännu mycket effektivare om en internationell facklig samordning kom till stånd, om ITF (Internationella Transportarbetarfederationen) och andra fackliga internationaler tog gemensamma initiativ till bojkott av Chilejuntan. Dessa organisationer har hittills nöjt

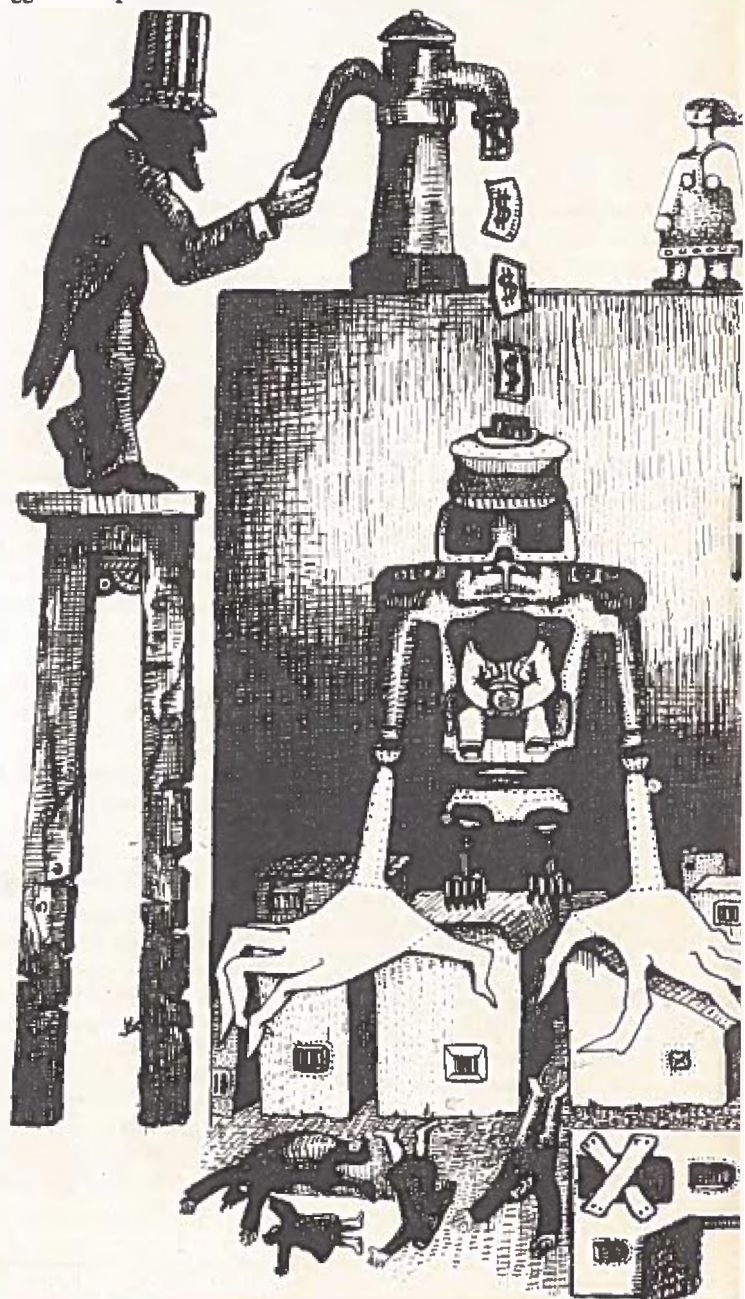
Trots chilenskt LO- Utrikesmini

sig med att fördöma juntan i ord (med undantag för ITFs tvådagsblockad i september 74). Figueroa tror emellertid att de kan komma på bättre tankar. Till de brittiska arbetarna säger han:

— Era aktioner öppnade vägen för de planer vi har nu. Och vi är än mer optimistiska. Vägen framåt i den internationella fackföreningsrörelsen öppnas för en samtidig och samordnad internationell bojkott. Låt de multinationella företagen stanna upp och tänka på vad de kommer att ha emot sig om de fortsätter med sin aggressionspolitik!

»Herr utrikesministern har ordet»

■ ■ CUTs inställning är alltså solklar. I solidaritetsplattformen från januari 75 dominerar bojkottkraven. Figueroas tal i England understryker ytterligare vilken solidaritet CUT vill utveckla. Men det tycks tyvärr finnas de som »tolkat» CUT annorlunda. Den 14 november besvarade utrikesminister Sven Andersson i riksdagen en fråga om svensk bojkott av regimerna i Chile och Spanien, ställd av Jörn Svensson (vpk).

uttalande:

Utrikesministern ljugar om bojkott

Utrikesministern börjar med att i vanlig ordning hänvisa till FN. Han hävdar, helt korrekt, att det inte finns några möjligheter att få igenom sanktioner mot Chile i säkerhetsrådet (åtminstone USA skulle lägga in sitt veto). Och därför bör vi inte göra något alls!, blir utrikesministerns slutsats. Efter som en bojkott knappast kan bli 100-procentig, så skulle den »kunna utmålas som en framgång för dessa regimer (Chiles och Spaniens) och öka deras självförtroende och omedgörlighet».

De bojkottaktioner som redan genomförts, och som enligt Figueroa räddat nästan 10 000 fångar, skulle alltså enligt den svenske utrikesministern förfela sitt syfte och i stället fungera som stöd till Pinochet!

Hade utrikesministern lagt märke till hur skräckslagna gorillorna är inför bojkottaktioner (se tex det hemliga juntadokument som publicerades i Chilebulletinen nr 4/75) och, omvänt, hur positivt folket i Chile uppfattar dem, så hade han nog fått uppfinna några andra argument.

I sin argumentering mot bojkottaktioner hänvisar Sven Andersson också till oppositionen i Chile och i Spanien:

– Vi har självfallet kontakt med oppositionen i Chile och i Spanien. Därför kan jag säga att inom oppositionen i både Chile och Spanien är man intresserad av uttalanden i FN. Man är intresserad av en ständigt pågående opinionsrörelse. Man är intresserad av viss hjälp. Men man är icke i dessa länders oppositionsledningar – det vet vi – intresserad av bojkotter av något slag.

Missförstånd?, felsägning? Det kan inte vara lätt att säga sig stödja motståndet mot Pinochetjuntan och samtidigt gå emot den chilenska arbetarrörelsens uppmaningar till bojkott av diktaturen. Utrikesminister Andersson tvingas ljuga. Om han verkligen har »kontakt med oppositionen i Chile», så kan han ju omöjligt vara okunnig om hur stor vikt denna opposition tillmäter – även mindre och tillfälliga – bojkottaktioner.

Så länge svenska kapitalister kan profitera på Chilejuntans svältpolitik så kommer de att göra det, inga vädjanden »i humanitetens namn» kommer att få dem att upphöra med sina förbindelser. Om regeringen menar allvar med sitt tal om solidaritet borde den därför – i enlighet med CUTs

krav – sätta stopp för alla ekonomiska förbindelser med juntans Chile. Passiviteten har redan kostat det chilenska folket alltför mycket.

Hamnarbetarna planerar ny blockad

■ Medan regeringen och LO-förbunden varit skrämmande passiva, så har Hamnarbetsförbundet aktivt verkat för CUTs bojkottkrav. Det är naturligtvis främst deras blockader av chilenska kopparlastar som Figueroa avser när han talar om bojkottaktioner i Sverige. Lennart Jonsson, ombudsman i Hamnarbetsförbundet, säger till Chilebulletinen:

– Jag menar att en blockad bör utsträckas längre tid än en månad, förslagsvis tre månader, och att den bör omfatta mer än enbart den chilenska kopparn. När det gäller att bygga upp en blockad, så an-

ser vi att vi först och främst måste arbeta bland våra egna medlemmar och se att man verkligen är beredd att solidariser sig med den chilenska arbetarklassen. Vi är medvetna om att vi har ett klart stöd bland medlemmarna i den här frågan.

– Nästa steg blir att utfärda blockaden, och så har vi tänkt hemställa till förbund inom LO om att också de deltar i blockaden. Det gäller förbund som har direkt anknytning till de chilenska varorna: Metallarbetsförbundet, Handelsanställdas förbund, Kommunalbetsförbundet och även Transportarbetarförbundet givetvis.

Hamnarbetsförbundet kommer inom kort att besluta om en eventuell ny blockad. Den kommer troligen att pågå i tre månader från den 1 mars och omfatta all import från Chile.

J.J.

Atlas Copco-arbetarna kräver:

Frige Luis!

■ ■ Atlas Copco är ett av de svenska företag som idag exporterar till juntans Chile. Det rör sig främst om olika slag av tryckluftsborrar, kompressorer och delar till sådan utrustning. I september i år undertecknade Metalls avdelning på Atlas Copco i Nacka Chilekommitténs upprop med krav på bojkott. På ett fackklubbsmöte i december har man nu gått vidare och bestämt sig för att arbeta för frigivande av Luis Astete Saravia. Luis är en av juntans många politiska fångar, sedan september 1973 fängslad för facklig aktivitet.

— Vi vill jobba så att vi blir ett föredöme för andra fackklubbar i landet, säger Kristian Lund, montör på Atlas Copco.

Kristian är också medlem i Nacka Chilekommitté, som har ett par medlemmar till bland arbetarna på Atlas.

Han har själv arbetat i Chile. (Om sina erfarenheter därifrån och om sin politiska utveckling har han skrivit »Dagbok och andra jävla tankar från Chile 1972-73».)

— Men vårt arbete får inte stanna vid att skriva under en resolution. Att jobba i ett konkret fall som det här med Luis är en början till politisk handling. Den förutsätter och ger personligt engagemang som gör det så mycket lättare att förstå vad man jobbar för.

Luis Astete Saravia var fram till fängslandet i september 1973 ordförande i fackföreningen på det nordamerikanska bolaget Sigdocoppers.

Han var också en av ledarna för industribältet i Concepción, där arbetarna under Allendes tid byggde upp en egen folkförsamling.

Luis har blivit kraftigt miss-handlad. Den sista tiden har han gått ner 10-15 kilo. Han sitter numera fängslad i stadsfängelset i Temuco.

— På vårt sista fackmöte där beslutet om att arbeta för Luis frigivning fattades, berättade jag om en politisk flyktning som blivit frisläppt efter påstötningar från en finsk skogsorganisation. Jag berättade också vad jag visste om Luis och om situationen på Sigdocoppers.

På Luis arbetsplats har arbetarna bildat en motståndskommitté som bl.a. har till uppgift att underjordiskt återuppbygga facket. Motståndskommittén ger också bidrag till politiska fångars familjer och har kontakt med andra

företag som före kuppen ingick i industribältet.

Men man arbetar också inom den officiella, av juntan tillsatta fackklubben och driver där framförallt lönekrav.

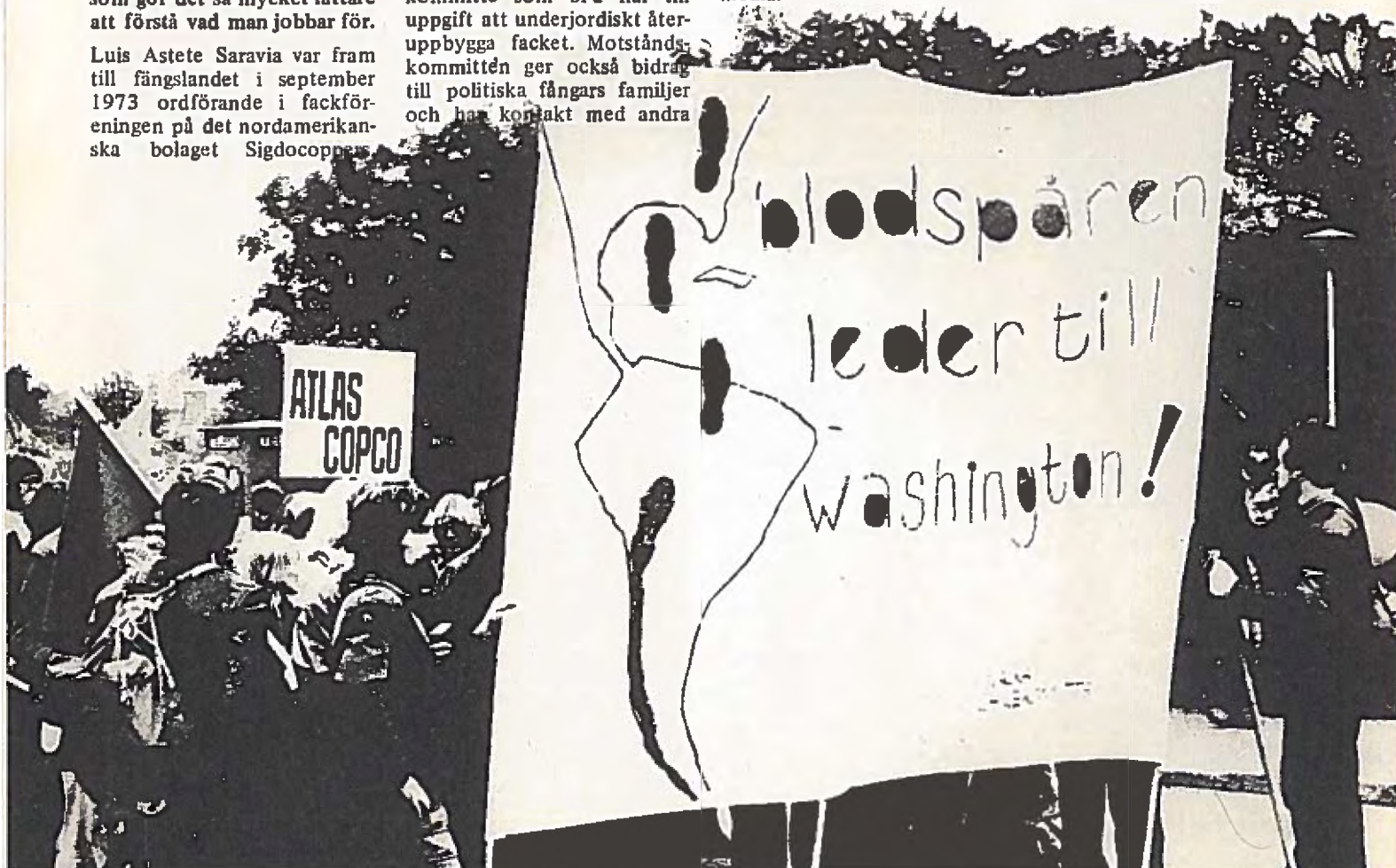
— Motståndsarbetet är effektivare nu, säger Kristian. Visserligen är förtrycket värre än någonsin, men skrällen börjar släppa — många har helt enkelt inget att förlora.

Kristian och Carlos — flyktingar från Chile, som också arbetar på Atlas — har fått i uppdrag av fackklubben att bilda en arbetsgrupp med uppgift att sköta kontakter och sprida information om Luis genom fackets intern-tidning och i andra mass-media.

— Genom att informera om Luis, hans arbetsplats och den kamp som äger rum där, förklarar man inte bara parollen »Frige de politiska fångarna» utan man sätter också in den i sitt rätta sammanhang, konkretiserar den. Så småningom kan vi sedan berätta vad Luis och hans kamraters kamp går ut på, hur den utgör ett led i kampen mot imperialismen och vad den internationella solidariteten betyder i form av t.ex. bojkottaktioner.

— Det viktiga är alltså att vi i vår information trycker på den stora moraliska och politiska betydelse för motståndskampen som Luis frigivning skulle få, att vi inte ser honom som ett isolerat fall

fortsättning på sidan 22

Pinochet - Gnistan nye anti-imperialist

I september 1975, två år efter Pinochet-juntans maktövertagande i Chile, besökte en högt uppsatt chilensk handelsdelegation Folkrepubliken Kina. Samtidigt som protesterna världen över mot den chilenska blodsdiktaturen och USA-imperialismen mångdubblades undertecknades ett för Pinochet-juntan mycket förmånligt handelsavtal med Kina. En kort tid senare beviljade Kina Pinochet en kredit på 58 miljoner dollar.

Här hemma i Sverige kulminerade Chilekommitténs bojkottkampanj mot juntan i september. I SKPs (Sveriges Kommunistiska Parti) tidning utbröt en påtaglig förvirring. Under de tre veckorna kring Båstads-kampanjen förde Gnistan fram tre olika linjer i Chile-frågan. Ibland stödde Gnistan Chilekommitténs Båstadskampanj, ibland inte.

Idag tycks Gnistan ha bestämt sig. Samtliga linjer i Chile-frågan som fördes fram i september har nu förkastats till förmån för en helt ny.

■ ■ I Gnistan's spalter har general Pinochet nu förvandlats till en framstående anti-imperialist, och solidaritetsarbetet med Chiles förtryckta folk framställs av denna tidning som ett arbete i imperialismens tjänst. Följande citat ur artikeln »På vems sida står Chile?», publicerad på Gnistan's ledarsida den 30.10.75, visar hur synd Gnistan tycker om den modige Augusto Pinochet:

»I fronten mot Chile-juntan kan man räkna in både supermakten USA och supermakten Sovjetunionen... Chile tillhör tredje världen, och supermakterna är just nu hårt inriktade på att splittra tredje världen.»

Men inte nog med detta – även Sverige ingår i fronten mot Chile-juntan:

»Samarbete med Chile är en obehaglig fråga för regeringen,» skriver Gnistan och beklagar att man på UD i nedsättande ordalag talar om »generalerna i Chile». Stackars generaler, tycks Gnistan mena.

”Nu är frågan: ska vi tillsammans med supermakterna kliva omkring på jorden och sparka olika tredje-världen-ledare i baken?” (Gnistan)

Och avslutar, helt följdriktigt, med en direktattack mot solidaritetsarbetet med Chiles folk:

»Nu är frågan: ska vi tillsammans med supermakterna kliva omkring på jorden och sparka olika tredje-världen-ledare i baken?» Gnistan's svar är självfallet nej.

Pinochet anti-imperialist?

■ ■ I Radions Obs! den 2 december upprepade Gnistan's redaktör, Stefan Lindgren, talet om Pinochet som en anti-imperialistisk förkämpe. Chile, som i Gnistan's terminologi blir liktydigt med Pinochet-juntan, står på rätt sida i de avgörande frågorna, fastslog Lindgren. Någon kritik mot mördarjuntan orkade inte redaktör Lindgren med i sitt inlägg – det hade ju varit att sparka en tredje världen-ledare i baken – men väl många lovord. Som exempel på juntans kamp mot USA anförde Lindgren bl a följande:

»Chile har kvarstått i Andinska Pakten, som har sin udd mot USA, och i de icke-allierades organisation. Chile har intagit en riktig ståndpunkt i de för Latinamerika så viktiga havsrättsfrågorna. Förra året antog juntan en lag som innebär att alla företag i Chile ska vara nationaliserade eller under inhemsk majoritetskontroll inom en femtonårsperiod. De utländska företagens vinsthemtagningar begränsades enligt samma lag till 14 % av det investerade kapitalet.

Chiles representant i FN har också understött alla länders rätt att nationalisera utländska företag, liksom kravet på indexreglerade råvarupriser.»

■ ■ Idén att Pinochet-juntan – som ju försöker sälja ut Chiles industrier och naturtillgångar i en takt som knappast har någon motsvarighet i något annat land – för en nationalistisk ekonomisk politik är Lindgren förhoppningsvis ensam om. Liksom tanken på att hänvisa till juntans FN-ambassadör – en av FN's genom tiderna största lögnare – som »bevis» för sina teser. (I början av december föreslog samme FN-ambassadör att Generalförsamlingen skulle anta en resolution om förbud världen över mot alla brott mot de mänskliga rättigheterna. Jag misstänker att vi snart får läsa i Gnistan att detta FN-utspel bevisar att Chiles missförstådda generaler är energiska försvarare av de mänskliga rättigheterna). Lindgrens hänvisning till 14-procentsregeln vid utländska företags vinsthemtagningar är inte bara lögnaktig, utan är också en ovanligt dum lögn – juntan har ju i själva verket envist arbetat på att riva upp denna 14-procentsregel, som antogs för många år sedan av medlemsländerna i Andinska Pakten.

Vad Pinochet-juntan har gjort är att inom ramen för Andinska Pakten försöka luckra upp samtliga överenskommelser

/VÄNDI/

som har sin udd riktad mot utländska företags privilegier. Pinochet är en av USA's många trojanska hästar i alla de organisationer som Lindgren och Gnistan brukar rabbla upp.

Prydlig trio

■ ■ Idén att Pinochet i sin kamp för råvaror åtnjuter stöd från tredje världen är ett infall som ofta återkommer i Gnistans argumentation. Fakta är dock följande: på den råvarukonferens som tredje världens länder arrangerade i Dakar i februari 1975 fanns det tre regimer som vägrades tillträde till konferensen. Dessa var: Thieu-regimen i Saigon, Lon Nol-klicken i Kambodja och Pinochet-juntan i Chile. Motiveringen för att utesluta dessa tre regimer var deras totala underkastelse under USA-imperialismen.

Vid FN-omröstningen nyligen om Chile-juntans brott mot de mänskliga rättigheterna fick juntan inte stöd från *ett enda* land i Afrika eller Asien. (Vissa länder – däribland Kina – avstod dock från att rösta.)

Gnistan hävdar att imperialisterna försöker splittra tredje världen. Detta är sant – och självklart. Men poängen är att imperialismen, med USA i spetsen, gör detta just *med hjälp av* typer som Pinochet.

Pinochet och USA

■ ■ Gnistans redaktör Stefan Lindgren tycker sig ha upptäckt att »supermakten USA» ingår i en »front mot Chile-juntan». USA's president, Gerald Ford, är dock av en helt annan uppfattning. Låt oss lyssna på vad Ford har att säga om sina förmenta fiender bland Chiles generaler. Jag citerar ett officiellt uttalande av Ford till Pinochet-juntan från den 30 april 1975:

För Allenderegeringen var det nästintill omöjligt att få krediter från de kapitalistiska länderna. För Pinochetjuntan har det varit desto lättare. Under tiden sept/okt 1973 till okt 1975 flöt ett vattenfall av krediter in till mördarna i Santiago. Drygt 2,7 miljarder dollar har juntan hunnit få under denna korta tid. Det innebär ett stöd på nästan 4 miljoner dollar om dagen till det chilenska folkets bödla! Och strömmen av krediter fortsätter.

Nedan redovisas krediterna till juntan under dess första två år vid makten. (I miljoner dollar.)

Förenta Nationerna (FN):	2,7
Internationella organisationer kontrollerade av USA (x):	1.321,1
USA:	944,9
Latinamerikanska länder och Andinska Pakten:	220,7
Industriländer:	276,0

Summa 2.765,5

(x) Dit räknas här: Världsbanken (IBRD), Valutafonden (IMF) och Inter-Amerikanska Utvecklingsbanken (IBD).

Siffrorna måste tas med viss reservation. Fråga kan de som helhet vara något för låga.

Källor: Boletín Informativo No 78 (Kuba), Chile-America No 10-11 (Italien) och Chile Lucha No 7 (Venezuela).

»Att den chilenska regeringen, inspirerad av demokratin, den sociala rättvisans och lagens höga ideal, strävar efter att återställa normaliteten i landet efter de senaste årens dramatiska händelser är något som verkligen gläder alla Chiles vänner här i landet... Vi räknar med att fortsätta vårt samarbete för att stödja den chilenska ekonomins återhämtning och därigenom ge vårt bidrag till den normaliseringsprocess som den chilenska regeringen nu har satt som sitt mål.»

Och hur har nu USA i praktiken behandlat Pinochet? Under de första tio månaderna 1975 beviljade USA juntan krediter på sammanlagt 627,9 miljoner dollar, dvs nästan hälften av Chiles totala exportintäkter. 85 % av USA's hela livsmedelshjälp till Latinamerika under 1975 gick till Chile. Chile har sedan militärkuppen 1973 blivit Latinamerikas största importör av krigsmaterial från USA. Ett par tusen chilenska officerare får idag utbildning i anti-gerillakrigsföring i USA och på USA's träningsläger i Panama.

Och Gnistan vill få oss att tro att Pinochet, som installerades och hålls kvar vid makten av USA, är en anti-imperialistisk förkämpe. Ja jösses.

Motsättningar inom USA

■ ■ Men det är sant att stora grupper inom USA kritiserar Fords och Kissingers Chile-politik. Men varför? Ja, inte därför att Pinochet är anti-imperialist. Orsaken är helt enkelt att den chilenska mördarjuntan på grund av sin fruktansvärda brutalitet, sina ekonomiska misslyckanden och internationella isolering blivit en ekonomisk och politisk belastning för USA. Pinochets förtryck är dyrbart, och avskyn världen över mot Pinochet-juntan har gjort att USA tvingats stå för merparten av kostnaderna. (Se tabellen nedan över kapitalistvärldens ekonomiska stöd åt Pinochet.)

Att försvaga Pinochet-juntan är att försvaga USA-imperialismen. En internationell bojkott av juntan är ett direkt slag mot USA-imperialismen.

Pinochet har hittills varit en dålig ekonomisk investering för den härskande klassen i USA. (Även om tex de av Allende nationaliserade nordamerikanska kopparbolagen efter juntans makttillträde fått fabulösa summor i kompensations.) Och ju mer isolerad juntan blir, desto mer fördjupas motsättningarna i fråga om Chile-politiken inom USA.

USA kan inte ensamt finansiera alla sina mördarlakejer i tredje världen. Att bojkotta en typ som Pinochet ökar USAs börd och är därför ett verksamt medel att försvaga den chilenska blodsdiktaturen och USA-imperialismen.

■ ■ Samtliga chilenska arbetarpartier har begärt en internationell bojkott av Pinochet-juntan. Deras bedömning är att en bojkott, som ett uttryck för arbetarklassens klassolidaritet, försvagar diktaturen och underlättar motståndskampen. Vi tror mera på de chilenska arbetarna än på Gnistans förvirrade pladder om att en bojkott av Pinochet ingår i de sk supermakternas djävulska plan på att splittra tredje världen.

Feg argumentering i Gnistan

■ ■ Kina stöder Chile-juntan därför att Pinochet bekämpar Sovjetunionen – *inte* därför att han bekämpar USA. Så enkelt är det. Detta vågar inte Gnistan erkänna – därav de absurda försöken att framställa Pinochet som invecklad i en bitter fejd med USA-imperialismen. Gnistan vill av taktiska skäl inte erkänna att de, i likhet med Kinas Kommunistiska Parti, idag ser Sovjetunionen som huvudfienden. Kineserna själva har aldrig kommit på något så stolligt som att säga att USA-imperialismen bekämpar Pinochet. Kineserna gör inga som helst försök att dölja att det är kampen mot Sovjet som är vägledande för deras politik inte bara i Europa, Asien och Afrika utan även i Latinamerika, där ju Sovjets inflytande måste betraktas som mycket ringa. Kuba kallas t ex föraktfullt för »socialimperialisternas bas i Karibiska havet» av den officiella kinesiska nyhetsbyrån Hsinhua News.

Så långt vågar inte Gnistan gå. Det är denna grundläggande oärlighet som gör att de, när de av någon anledning ser sig nödsakade att öppet gå ut och försvara Kinas stöd åt Pinochet, tvingas ta till de pinsamma lögnerna om Pinochets kamp mot – USA-imperialismen!

Gnistan har i sin Chile-analys för länge sedan passerat den gräns vid vilken förvanskningar övergår från att vara försåtliga till att bli rent komiska.

För den anti-imperialistiska rörelsen i Sverige är dock Gnistans utveckling tragisk snarare än komisk. Gnistans linje i Chile-frågan är bara ett exempel. Tidningen Gnistan låter idag med instäm-

mande kommentarer från redaktionen, den yttersta högern i landet komma till tals; reaktionära höga militärer samsas nu i Gnistan's spalter med gamla IB-agenter och anti-kommunister av Andres Kungs kaliber. (Beträffande Kung se sid 21.)

S. V.

P.S. I Gnistan's julnummer lanseras, på undanskynd plats i tidningen, en ny Pinochet-teori. Stackars Pinochet förvisas nu från sin plats som anti-imperialistisk förkämpe till ett andra rangens mellanskikt. Skriver Gnistan: »Eftersom Chile-juntan är uppknuten till USA, är den också (!) en mer vacklande (!!) allierad (!!!) till tredje världens folk.» Bravo, Gnistan, fortsatt på den inslagna vägen!

Stoppa Världsbankens lån till juntan!

I januari 1976 planerar Världsbanken att ge Pinochet-juntan i Chile ett nytt stort lån på 30 miljoner dollar till stöd åt Chiles kopparindustri. I Världsbankens planer för 1976 ingår vidare ytterligare två Chile-krediter på 30 miljoner dollar till kraftförsörjningsprojekt och 20 miljoner dollar till stöd åt de chilenska storgodsägarna.

Under Allende-tiden förklarade Världsbankschefen, USAs förre krigsminister Robert McNamara, att Chile inte var »kreditvärdigt».

Idag berömmar Världsbanken Chiles »kreditvärdighet» och fortsätter att pumpa in pengar för att ge ekonomiskt och politiskt stöd åt Augusto Pinochets mördarjunta.

Mot bakgrund av ovanstående kräver Chilekommittén

att Sveriges representant i Världsbankens styrelse röstar *nej* till de planerade krediterna åt Pinochet-juntan;

att Sverige omedelbart upphör med allt finansiellt stöd åt Världsbanken om de planerade Chile-krediterna beviljas.

Chilenska röster om motståndskampen

I förra numret av Chilebulletinen (nr 7/75) presenterade vi ett viktigt politiskt dokument som undertecknades i Berlin i juli 1975 av ledarna i exil för de sex chilenska vänsterpartier som ingick i Unidad Popular-regeringen 1970–73. (Radikalpartiet, Kommunistpartiet, MAPU, MAPU-OC, Kristna Vänstern, Socialistpartiet). Dokumentets politiska innehåll har väckt stark kritik inom den chilenska vänstern. I detta nummer av Chilebulletinen inleder vi en debatt i ämnet genom att publicera tre intervjuer om Berlin-dokumentet och motståndskampens uppgifter med representanter i Sverige för MAPU, Socialistpartiet och Revolutionära Vänsterrörelsen MIR.

MAPU

● Vad anser MAPU om Berlindokumentet?

– Det bör bara ses som en minimiöverenskommelse mellan de partier som ingick i Unidad Popular. MAPU accepterar inte att dokumentet används för att ställa MIR – som är en viktig organisation inom den Chilenska Vänstern – utanför enheten. Vi tillåter inte heller att Berlindokumentet används för att bromsa motståndskommittéerna och det aktiva motståndet eller för att öppna vägen för en borgerlig regering. Det uttryckte också vår Politbyrå nyligen i ett brev till de övriga organisationerna i den Chilenska Vänstern. Vårt folk delar denna syn och kräver en revolutionär linje för motståndskampen.

● Om Berlindokumentet inte presenterar någon revolutionär linje, vilka uppgifter har enligt MAPU en sådan linje?

– Den stora uppgiften är att skapa Arbetarklassens Revolutionära Parti. Det görs genom att organisera och leda det Folkliga Motståndet. Arbetarklassen och det chilenska folkets stora uppgift i den här perioden är att skapa en mäktig politisk och militär kraft, störta diktaturen och inrätta en Provisorisk Revolutionär Regering, byggd på folkmakten och folkets väpnade styrkor. På så sätt förhindrar vi att kontrarevolutionen sticker upp huvudet och garanterar en oavbruten väg mot socialismen.

– För att lyckas med detta är det viktigaste idag att utveckla motståndskommittéerna. De är de enda organisationsformer som tillåter ett aktivt motstånd, som reaktiverar den fackliga rörelsen och gör arbetarklassen och folket till ledare av kampen mot diktaturen.

– Kring dessa kampuppgifter måste det, i första hand, bildas ett revolutionärt politiskt block med de krafter som är villiga att skapa ett revolutionärt alternativ.

● I Berlindokumentet förekommer inte mycket kritik av UP-perioden. Vilken är enligt MAPU den viktigaste lärdomen?

– Den viktigaste lärdomen av den chilenska processen är att det saknas en revolutionär ledning. Det förklarar UP-regeringens svagheter och nederlaget 1973. Inom den Chilenska Vänstern finns två stora huvudlinjer. Den ena utgörs av de reformistiska sektorerna. Det var de som hade ledningen under UP-perioden och som med sin felaktiga linje ledde folket till dess största nederlag.

– Vad kuppen visar är att reformismen led nederlag i Chile och att det saknades en marxist-leninistisk ledning. Å andra sidan finns det revolutionära sektorer, men dessa har ännu inte tagit ledningen. Det är dessa sektorer som utgör basen för Arbetarklassens Revolutionära Parti.

– De som redan utnämner sig till revolutionens förtrupp lurar sig själva och försvårar dess bildande.

● Motståndskommittéerna omnämns inte i Berlindokumentet. Varför anser MAPU att de är viktiga?

– Därför att de måste utgöra ryggraden i motståndskampen i fabriker, på jordbruken, i regementena och i skolorna. Det är folkets organisationsform i den nuvarande perioden. De tillåter arbetarklassen att behålla sin självständighet och bygga sin revolutionära ledning. Motståndskommittéerna kommer att utvecklas till de framtida folkmaktsorganen. Genom dem deltar hela folket i kampen mot diktaturen.

● Vad är då det revolutionära politiska blocket? Och hur uppfattar MAPU enheten inom vänstern?

– Det revolutionära blocket är de revolutionära sektorernas politiska och organisatoriska enhet. Det måste vara basen för en bred enhet mot diktaturen. Ingen bred motståndsfront kan leda kampen till seger om det inte finns något sådant block och om fronten inte bygger på motståndskommittéerna. Vi arbetar för en bred enhet. Men den enda enhet som leder till seger är den som bygger på en

revolutionär linje från basen. De som talar för en annan slags enhet, verkar i praktiken splittrande och öppnar vägen för ett nytt nederlag.

● Hur ställer sig MAPU till en möjlig borgerligt-demokratisk öppning i Chile?

– Det våldsamma förtrycket i Chile för närvarande visar att två år av terror inte har kunnat bromsa motståndskampen eller stabilisera borgarklassens dominans. Därför har till och med delar av monopoalkapitalet och USA-imperialismen förlorat förtroende för Pinochetjuntan. De kommer därför troligen försöka ta till »nya» militärer, Frei eller andra borgerliga politiker för att förändra diktaturens ansikte utåt.

– I en sådan situation menar vårt parti att arbetarklassen och folkets måste bevara sitt politiska oberoende och utnyttja den nya situationen till att intensifiera motståndskampen. Också i den internationella solidariteten måste vi bekämpa illusionerna om borgerliga regeringar. Det chilenska folket kämpar mot diktaturen, för makten och socialismen.

● Vilket råd skulle Chiles Socialistparti ge en chilensk arbetare som är beredd att bekämpa diktaturen men som inte är medlem av något politiskt parti?

– En chilensk arbetare som idag lider konsekvenserna av fascistdiktaturen behöver inga råd för att kunna besluta sig för att kämpa, och även om han tidigare aldrig varit medlem av något visst parti är det han själv som, tillsammans med sina bröder ur arbetarklassen, har att ta ställning till vilken organisation som inger mest förtroende när det gäller att ta sig an motståndskampens uppgifter.

● Vilken typ av uppgifter är det idag som för motståndet framåt?

– I allmänna ordalag finns de uppgifter som utvecklar motståndet angivna i Berlin-dokumentet.

Chilenska röster om motståndskampen

— En av de allra viktigaste uppgifterna är arbetarnas ekonomiska kamp, en kamp som idag är oerhört svår eftersom det varken existerar några fackliga rättigheter eller någon respekt för individens fri- och rättigheter.

● *Vilken betydelse tillmäter PS Berlin-dokumentet?*

— Dokumentet är av betydelse i den utsträckning som de partier som under-tecknat det förmår att kring sig samla majoriteten av den chilenska arbetarklassen. Utarbetandet av ett program för gemensamt handlande innebär att kampen mot diktaturen kan föras under gynnsammare förhållanden än om varje parti agerade för sig.

— Vår uppfattning är att den plattform för kampen som UP-partierna enats om tolkar inställningen hos majoriteten av de chilenska arbetare som idag kämpar mot diktaturen.

— Utan enhet mellan arbetarklassens partier kommer det aldrig att bli möjligt att störta fascistjuntan och med framgång inleda byggandet av ett socialistiskt samhälle.

— De chilenska arbetarpartierna har en lång tradition av gemensamt agerande att falla tillbaka på, och varje gång som man har lyckats uppnå enhet har arbetarna nått betydande segrar i kampen mot klassfienden.

● *Vilken är Socialistpartiets inställning till en eventuell allians med kristdemokraterna?*

— Vårt parti hävdar att det är möjligt att samarbeta med vissa sektorer ur det kristdemokratiska partiet — de sektorer som varken är komprometterade med imperialismen eller med monopolbourgeoisin. Idag genomför man i Chile samlade aktioner med delar av detta partis bas, med grupper som drabbas av juntans reaktionära politik och som är beredda att kämpa tillsammans med resten av det arbetande folket.

— PS kommer däremot inte att ingå någon allians med reaktionära sektorer — främst representerade av Herr Frei och gruppen kring honom — bland kristdemokraterna.

● *Hur menar PS att man kan garantera arbetarklassens hegemoni i en klassallians med delar av borgarklassen?*

— Socialistpartiet anser att den folkliga rörelsen i Chile oundgängligen måste kunna erbjuda ett alternativ åt arbetarklassen, ett alternativ åt den stora massan av arbetare och tjänstemän och övriga befolkningsskikt som idag lider under fascistjuntans förtryck. Detta innebär att det är nödvändigt att skapa en politisk kraft, en enhetsrörelse eller enhetsfront, som har klara och väldefinierade perspektiv och mål och som förmår initiera

uppgifter som ger dynamik åt hela folkets kamp för att störta diktaturen.

— I denna Antifascistiska Front bör de revolutionära och folkliga krafterna utgöra den centrala kärnan för att därigenom garantera att den chilenska revolutionen återtar sin socialistiska kurs när diktaturen väl har kunnat besegras.

— Det enda som kan garantera en proletär hegemoni i en bred antifascistisk front är en fast enhet mellan arbetarklassens olika partier och organisationer i den chilenska revolutionens taktiska och strategiska frågor.

● *Enligt Berlin-dokumentet är »reorganiseringen och stärkandet av de organisationer som det chilenska folket skapat under år av kamp en förstarangsuppgift». Samtidigt säger dokumentet att även »de (nya) organisationsformer som uppstått under motståndskampens hetta bör stödjas». Syftar man här på Motståndskommittéerna? Hur ser PS på Motståndskommittéerna?*

— Under två år av motståndskamp har vårt parti speciellt inriktat sig på att reorganisera det egna partiet och på att stärka arbetarnas basorganisationer, exempelvis CUT (Chiles idag underjordiska landsorganisation, övers anm). Vidare har vi understött nya organisationsformer som har uppstått under själva kampen mot diktaturen. Beträffande Motståndskommittéerna så organiseras dessa av MIR, som är ett parti inom Chilenska Vänstern som kämpar för att störta diktaturen; i detta avseende kan inte PS stå i någon motsatsställning till Motståndskommittéerna, men problemet är följande:

— Vår uppfattning är att samtliga partier inom Chilenska Vänstern bör kämpa tillsammans på grundval av ett enda, gemensamt handlingsprogram. Inget parti kan göra anspråk på att i motståndskampen mot diktaturen lansera projekt som är alternativistiska eller splittrande gentemot arbetarrörelsen.

— PS, som är det största partiet inom Chilenska Vänstern, har fört en ständig kamp för att ena Chilenska Vänsterns partier. I denna kamp har PS, som alltid tagit hänsyn till det faktum att störtandet av juntan är den omedelbara uppgiften, vid åtskilliga tillfällen offrat sina egna, rättmätiga positioner.

— Våra fiender är mycket mäktiga, och för att besegra dem har vi behov av alla de krafter som vi kan samla under kampens gång. Sekterismen, den överdrivna principfastheten, splittringsverksamheten och hegemonisträvandena är företeelser som på intet sätt gagnar vår kamp mot diktaturen.

● *Vilket råd skulle MIR ge en chilensk arbetare som är beredd att bekämpa diktaturen men som inte är medlem av något politiskt parti?*

— Kamraterna från MIR i Chile skulle säga: organisera dig tillsammans med andra kamrater som också vill bekämpa diktaturen, skapa tillsammans en Motståndskommitté och ta till att börja med itu med propagandaarbetet. Varje kamrat kan ta en penna eller krita och skriva på väggar, banker, m m: »Ned med diktaturen!» och »Folkets motstånd kommer att segra!» Vidare bör du och dina kamrater organisera den ekonomiska kampen på er fabrik. Om det inte finns någon fackförening där ni jobbar bör ni kämpa för att bilda en underjordisk fackförening som sedan kan ta kontakt med det underjordiska CUT. Om det finns en legal fackförening med »gul» ledning bör ni trycka på den gula ledningen så att denna tvingas kämpa för löneförhöjningar, ett slut på alla avskedanden, ekonomisk hjälp åt anhöriga till fängslade arbetskamrater, etc. Under arbetet på att utföra dessa uppgifter kommer arbetarklassens kampberedskap, medvetenhet och organisering att stärkas.

— Idag, när den fackliga rörelsen drabbats av en ny repressionsvåg och dussintals arbetarledare fängslats, är det framför allt de ovan beskrivna uppgifterna som gör att motståndet hålls uppe på fabrikerna.

● *I Berlin-dokumentet talas det mycket om »enhet». Vilka skillnader finns det mellan den enhet som Berlin-dokumentet eftersträvar och den enhet som MIR försöker förverkliga?*

— Själva idén att underteckna ett UP-dokument är i sig splittrande, och detta av följande skäl:

UP var ett politiskt block i vilket flera krafter som idag är motståndare till diktaturen inte deltog. MIR var aldrig en del av UP, inte heller vissa betydande folkliga skikt som aldrig stödde UP-regeringen men som idag är emot juntan

/VÄNDI/

Chilenska röster om motståndskampen

(demokratiska småborgerliga sektorer ur Kristdemokratiska partiet) och inte heller alla de partilösa som är motståndare till diktaturen. När man idag talar om Unidad Popular utesluter man på förhand alla dessa grupper.

– För oss i MIR gäller det inte att försöka återuppliva gamla allianser som historien själv har förpassat till sophögen utan att söka ena hela Chilenska Vänstern (Kommunistpartiet, Socialistpartiet, MIR, MAPU, MAPU-OC, Kristna Vänstern, Radikalpartiet) i en Politisk Motståndsfront i stånd att genom sitt handlande dra till sig de demokratiska, småborgerliga sektorerna inom Kristdemokratiska partiet.

– Bildandet av denna Motståndsfront borde, enligt vår uppfattning, baseras på tre huvudpunkter:

Kamp för de demokratiska fri- och rättigheterna;

Kamp för en höjning av massornas levnadsstandard; samt

Kamp för att stärka den Folkliga Motståndsrörelsen från basen.

Ovannämnda förslag tillställdes samtliga partier inom Chilenska Vänstern en kort tid efter kuppen. Inget av partierna gav något svar.

– MIR har inte passivt inväntat att den enhet vi föreslog skulle förverkligas. MIR har tagit upp kampen mot gorillorna ända sedan själva kuppdagen och har fortsatt att verka för en bred enhet på basplanet samtidigt som vi upprepat maningarna om enhet till övriga partiers ledningar.

● *Finns det idag större enhet inom vänstern inne i Chile än utomlands? Är enheten större på basplanet än på partiledningsnivå?*

– När vi talar om enhet inom vänstern avser vi situationen inne i Chile. Utomlands har representanter för de olika partierna inom Chilenska Vänstern kommit så långt att de gemensamt har kunnat underteckna vissa dokument, t ex Budapest-deklarationen från juli 1974. Den senare typen av enhet har till syfte att stärka det internationella solidaritetsarbetet, men kan inte gå utöver denna begränsade målsättning av det enkla skälet att diskussionerna förs utomlands. Som hjälp åt solidaritetsarbetet fungerar dock Chilenska Vänstern som sådan i vissa europeiska och latinamerikanska länder.

– I Sverige har vi gjort upprepade försök att upprätta Chilenska Vänstern i syfte att stärka solidaritetsarbetet för Chile i Sverige. Våra förslag har dock aldrig besvarats.

– Inne i Chile har processen i riktning mot enhet tagit betydande steg framåt på basplanet, ehuru inte på partiledningsnivå.

– Kamraterna i Chile som är medlemmar av olika partier och som träffas dagligen på arbetet, på bussen till och från jobbet, i kåkförstäderna, etc. känner det tvingande behovet av att samordna aktionerna mot juntan. På basplanet har man vid upprepade tillfällen lyckats få till stånd en bred enhet, och detta är ett fenomen som hela tiden tenderar att förstärkas.

Det är denna process av växande enhet på basplanet som vi har kunnat iakttaga,

och vi hyser stor tillförsikt om att denna lovande utveckling skall öppna nya perspektiv i kampen för diktaturens störtande.

● *Hur ser MIR på krigsmaktens roll?*

– Vi har aldrig gjort oss några illusioner om den sk författningstrogna karaktären hos den chilenska krigsmakten. Chiles väpnade styrkor har intervenerat vid ett flertal tillfällen i vår historia, och då för att utsätta folket för ett våldsamt förtryck. Vi har sett på krigsmakten som ett vapen i händerna på en klass, den chilenska borgarklassen; de väpnade styrkorna har följaktligen en reaktionär roll att spela, de högre militärerna är kuppmakare och våra förutsägelser om dem bekräftades på ett tragiskt sätt den elfte september 1973.

– Vår politik i denna fråga kan därför inte vara inriktad på att modifiera eller reformera den nuvarande krigsmakten (att reformera krigsmakten och rensa ut »förrädiska generaler» är den politik som anges i Berlin-dokumentet, red anm). Vi strävar efter att skapa en annan, folkets krigsmakt, Folkets Revolutionära Armé, som i ett utdraget revolutionärt krig skall kunna tillintetgöra de reaktionära väpnade styrkorna.

Vårt arbete inom krigsmakten är huvudsakligen inriktat på arbete bland underofficerare och värnpliktiga soldater. Bland annat stöder vi bildandet av Motståndskommittéer inom krigsmakten.

(MIRs svar på ett par av frågorna har av utrymmesskäl blivit något nedskurna, red anm).

● *Nationalstadion i Santiago, augusti förra året. Chiles landslag spelar mot ett utländskt lag. Fotboll är Chiles nationalsport. Och just denna lördag är dessutom inträdet fritt. Men folket har inte glömt vad som hände på Nationalstadion...*

VARNING

för Andres Küng!

När Gnistan släpper fram Andres Küng i sina spalter presenteras han bl a på följande sätt:

»Andres Küng är född av estniska föräldrar och talar estniska flytande. Han har gjort flera reportageresor till Estland. Hans kunskaper om de baltiska republikerna förtjänar stor spridning.»

Gnistans nyrekryterade balt-expert är expert på mycket. På Chile, till exempel. Küng har gjort flera reportageresor till Chile före och efter kuppen och har även skrivit en bok om Chile (*»Fallet Chile», Avesta 1974.*) Denna bok beskriver författaren själv i sitt eget förord som »välskriven och väldokumenterad». Döm själv; vad sägs tex om följande smakprov:

»Generalerna har lovat att inte lämna tillbaka de företag och jordegendomar

som lagligen övertogs under Allendes tid. De har också lovat att genomföra verklig arbetarmakt i de statsägda företagen. Vad detta kommer att innebära i praktiken är ännu oklart, men det är en av de intressantaste frågorna inför framtiden i Chile. Den arbetarmakt i statsföretagen som aldrig genomfördes av statssocialisten (eller statskapitalisten) Salvador Allende kan paradoxalt nog bli verklighet i generalernas Chile.» (s 214, vår kurs.)

Verklig arbetarmakt! Att Küngs politiska omdöme är lindrigt talat rubbat torde stå klart för alla som tagit del av hans utläggningar om situation i Chile. Men fallet Küng bör inte ses som ett exempel på en individ som plötsligt tappat förståndet; den viktiga frågan är: i vems intresse för Andres Küng ut sin erbarmerliga rappakalja om Chile och annat?

● Andres Küng

En del av svaret finns att hämta i Küngs bakgrund som spion i borgarklassens tjänst. Küng är nämligen gammal IB-agent till professionen (hans kontaktman på IB hette JAN LEIJONHJELM). Vad och vilka Andres Küng jobbar för idag vet vi inte. Att det inte är för arbetarklassen och *mot* imperialismen torde dock stå helt klart.

Index för Chilebulletinen 1975

Här nedan följer en innehållsförteckning för Chilebulletinen under 1975. Samtliga dessa nummer finns fortfarande i lager och säljs nu till ett reducerat pris av 10:–. Beställ genom att sätta in 11:– (1 kr för porto) på postgiro 88 72 33–5, Chilebulletinen. Skriv »årgång 1975, Chilebulletinen» på talongen.

Nr 1:

Rapport från Chilekommitténs andra kongress

Stöveltramp i skolorna Om militariseringen av skolorna.

Därför mördades Prats och Tohá. General Prats var överbefälhavare under Allenderegeringen och mördades efter kuppen av juntans agenter genom ett bombattentat i Buenos Aires, Argentina. Tohá var bl a försvarsminister under Allende och mördades i juntans fängelse.

Frige de politiska fångarna! Karta över koncentrationslägren, undersökningar om fångarnas situation.

Gorillorna allt ensamare Om FN:s fördomanden av juntan.

Kvinnor och barn bland juntans offer
Viola Munoz, ett av tiotusentals offer

Herrskapet Pinochets julklappar Om den ekonomiska situationen.

Mexico bryter med Chilejuntan Bakgrunden till Mexicos avbrytande av de diplomatiska förbindelserna med Pinochetjuntan.

Kampen fortsätter Sång av Jan Hammarlund med text, noter och gitarrackord.

Nr 2:

Juntan vägrar betala Göta Lejon Ett av Sveriges dyraste krigsfartyg som 1971 såldes till Allenderegeringen.

Detta är en lokalkommitté Chilebulletinen besöker Norrahammars lokalkommitté.

CUT (Chiles LO) uppmanar: Utveckla bojkotten mot juntan!

CUT:s solidaritetsplattform från januari 1975

Chile förtryck och motstånd Översikt om det politiska läget och motståndskampen.

Varning för jag-var-där-reportagen! Om svenska missionärer och andra som stöder juntan genom reseberättelser i svensk och chilensk press.

En månad i juntans koncentrationsläger Dagbok från Tejas Verdes av en före detta fånge.

Fortsatt svenskt stöd till juntan? Om Parisklubben och Sveriges roll i denna samt de statliga svenska exportkreditgarantierna till handel med juntan.

Peru: Mönstret går igen

Argentina: Klappjakt på vänstern

Quatrimañlán: Chilensk målarbrigad i svenska solidaritetsarbetet

Presentation av Bildgruppens arbete

Laura Allende, Luis Corvalan, Bautista van Schouwen. Presentation av tre politiska fångar.

Riktlinjer för Chilekommitténs arbete

Nr 3:

»Vår slutliga seger tillhör också er» Utsmugglad intervju med arbetare inne i Chile, särskilt gjord för Chilebulletinen.

Juntans drängar ut ur Sverige! Två chilenska direktörer i pappersbranschen på kurs i Sverige på SIDA:s bekostnad.

»Kampen är gemensam» Intervju med Tran Hieu Kha, ansvarig för Sydvietnams provisoriska revolutionära regering (PRR) i Sverige.

/VÄND!/

Svenskar profiterar i Chile Om svenska företag i Chile.

Chile — förbjudet att sjunga, förbjudet att leva Dikter på spanska och svenska av den chilenska flyktingen Carlos Pulgar.

Borgarklassen hotad — arbetarrörelsens framväxt i Chile, del 1

I valutakrisens spår: Splittring inom borgarklassen Om juntans ekonomiska situation och de växande motsättningarna inom den chilenska borgarklassen.

Bonilla utrensad Bonilla — kristdemokraternas man i juntan — död i mystisk helikopterolycka.

Bautista van Schouwen lever! Nytaget foto från ett sjukhus bevisar att MIR-ledaren överlevt tortyren.

Vilka fyller juntans fängelser? Namnlista på fångar som får symbolisera alla anonyma politiska fångar i juntans fängelser.

Rädda marinsoldaterna! Om soldater och befäl ur den chilenska marinen som vägrade delta i kuppen och nu ställts inför krigsrätt.

Solidaritet med den militära »rättvisans» offer! Motsättningarna ökar också inom krigsmakten. Om process 84-74 mot 13 ledare inom MIR.

Upprop till Chileveckan 12-18 maj.

Nr 4:

Hemligt juntadokument: Vi är isolerade! Chilebulletinen avslöjar hemligt dokument från juntans Utrikesdepartement.

Se upp med vad du äter! Varning för matvaror från Chile i svenska butiker.

Europeiskt beslut: Septemberbojkott av juntan Rapport från den europeiska bojkottkonferensen om Chile i Stockholm 13-15 juni.

Gorilla fälld i tingsrätten Chileaktivist dömd för förargelseväckande beteende — bar gorilladocka i demonstration.

Markaryd Reportage från demonstrationen i Markaryd mot två chilenska direktörers deltagande i en SIDA-finansierad kurs på Skogsindustriens utbildningscentrum.

Borgarklassen hotad — arbetarrörelsens framväxt i Chile, del 2

Kyrkan, juntan och motståndet Om den chilenska kyrkans inställning till juntan.

Saab-Scania censurerar Chileutställning utkastad av företagsledningen från personalmatsalen på Saab-Scania i Luleå.

Dagbok, och andra jävla tankar från Chile 1972-73 Anmälan av Kristian Lunds bok.

Resebrev från Chile

Sverige ut ur Världsbanken! Världsbanken beviljar juntan nya krediter.

Argentina och Uruguay: förtrycket samordnas

TT i juntans tjänst TT låter chilenska ambassaden i Stockholm hyra in sig på teleprinternätet för att få propaganda-material direkt från Santiago.

Nr 5-6:

Bojkott — mäktigt vapen mot juntan Hur och varför skall vi bojkotta juntan?

Samtal Moskva-Ritoque Utskrift av telefonsamtal mellan en journalist på Radio Moskva och koncentrationslägret Ritoque i Chile där Kommunistpartiets generalsekreterare Luis Corvalán sitter fängslad.

Vad gör LKAB i Chile?

SSU manar sina medlemmar: Stöd bojkotten av juntan!

Kvinnan i motståndskampen De chilenska kvinnornas deltagande i kampen idag och igår, under Allenderegeringen.

Ett folk som kämpar och inte bara gråter Intervju med en före detta politisk fånge om organiseringen i juntans koncentrationsläger.

Två år av diktatur, två år av motstånd Översikt om motståndskampen.

Yttrandefrihetens gränser Några exempel på yttrandefrihetens gränser i Sverige och en anmälan av boken med samma namn.

När juntan kom till makten — då betalade Gränges! Under Allendes tid vägrade Gränges-Essem betala för en kopparlast. Men då juntan tagit makten gick det bra att betala.

Öppet brev till regeringen, SAP och LO Från Chilekommittén, om bojkotten.

Fackklubbar kräver bojkott Exempel på bojkottresolutioner antagna av svenska fackklubbar.

Trögsimmat i Colombia för de svenske — trots undantagstillstånd Om situationen i Colombia.

Massmedia ljuger om Angola

Frige de politiska fångarna! Om de politiska fångarnas situation, fallet med de 119 »försvunna» fångarna, och fängs-

landet av ledarna Ponce, Lorca och Lagos.

Chilekommittén i Kalmar ordnade demonstration mot Sverige-Amerikadagen på Kalmar slott.

Nr 7:

Vidare mot total bojkott! Sammanfattning av septemberkampanjen och rapporter från några lokalkommittéer.

Juntaskit i svenskt socker Svenska företag importerar chilesalpeter som gödselmedel för svenska sockerbetor.

Bojkotta... men hur då? Vad innebär Chilekommitténs bojkottkrav för text FN och LO samt för den svenska och chilenska arbetarklassen.

Båstad — bred enhet som kunde varit bredare Om SAP- och SSU-ledningarnas roll som splittrare av Båstadskampanjen.

»Öronbedövande dån från Chilekommitténs helikoptrar» Juntans utsände rapporterar från Båstad och en chilensk kamrat berättar om betydelsen av Chilekommitténs kampanj inne i Chile.

Storslaget fiasko för Pinochets tvåårsfirande Misslyckat firande för juntan på tvåårsdagen av kuppen.

Kultur som vapen Presentation av dikt- och bildsamlingen »Chile — förbjudet att sjunga och leva» samt av sånghäftet »I centrum av orättvisan» med Violeta Parras sånger.

Solidariteten befriade Viola Munoz! Intervju med Viola Munoz, fri efter 23 månader i juntans fängelser.

Mord, terror, mutor — så lägger CIA världen under sig Ur och kring den avhoppade CIA-agenten Philip Agees bok om CIA:s kontrarevolutionära verksamhet.

Unidad Popular återupprättat Presentation av ett dokument om motståndets organisering och uppgifter som under-tecknats av samtliga UP-partier i Berlin i juli 1975.

Jord och bröd — bonderörelsens framväxt i Chile, del 1

Kalle Anka i klasskampen Hur Kalle Anka jagade revolutionärer under Allendetiden och om USA:s kontroll av den chilenska mediaindustrin. Ur Filmhäftets temanummer om Chile, nr 1/75.

Rustar juntan för krig? Genomgång av juntans oerhörda vapenköp sedan kuppen. Både juntan och främste exportören, USA, skyller på krigshot från Peru.

Atlas Copco-arbetarna... fortsättning från sidan 14

utan i ett politiskt sammanhang. Och det tror jag att vi gör genom att ge informationen en kontinuitet, genom att hela tiden berätta vad vi konkret gör i fallet.

— I våra framtida uppgifter ingår t ex att skriva till ambassaden för att kräva uppgifter, skriva till juntan, skicka kopior till de övriga nordiska metallarbetarförbunden och till internationella metallarbetarfederationen, kontakta Amnesty och fängelskommittén i Paris och ta kontakt med chilenska flyktingar i Stock-

holm som kan sitta inne med eventuella uppgifter.

Vid den här typen av fackliga aktioner fyller Chilekommitténs lokalkommittéer en viktig funktion. Dom kan ordna utställningar och solidaritetsmöten, ställa upp med studiecirkelmateriel. Chilekommitténs bojkottgrupp hjälper till med att skaffa fram ex-

port- och importsiffror för olika företag.

— Ska vi mena allvar med talet om proletär internationalism, måste vi inse att den viktigaste kampen förs på arbetsplatserna, både i Chile och i Sverige.

I.M.

Nytt material

Bilden ovan är från baksidan av en ny bok med titeln *Stoppa matchen!* – Båstad 1975. Boken är gjord av Chilekommittén och Frilansgruppen och handlar inte bara

om Båstadsdemonstrationen utan också om det politiska sammanhanget för kampen mot Chile-matchen. En stor del av bokens 100 sidor utgörs av bilder.

Pris: 10 kronor. Bilden härintill finns också som affisch och kostar då 5 kr.

Ny är också *Chilekommitténs Introduktion*scirkel som förhoppningsvis kan fylla många Chileintresserades behov. Den är väsentligt enklare och mer pedagogisk än vår förra studiecirkel och innehåller förutom många bilder också studiefrågor. 130 sidor, pris 15 kronor.

Kvinnan i Chile heter nr 4 i Chilekommitténs småskriftserie. Här behandlas kvinnornas deltagande i den politiska kampen under Allendetiden och idag i motståndskampen. Pris: 2 kronor.

Materialet ovan beställs från *Chilekommittén*, postgiro 88 72 33-5. Lägg till 10% på summan för porto och ange noga på talongen vad du vill ha.

Hur juntan i Chile skall karaktäriseras har länge varit ett debattämne. De litet mer teoretiskt intresserade får något att bita i i *Zenit* nr 43 (5/75). Där analyserar *Tor Sellström* den chilenska juntan under rubriken *Fascism, gorilladiktatur och revolution i Latinamerika: fallet Chile*.

Beställs från *Zenit*, postgiro 55 65 22-1. Pris: 7 kronor.

Nuestra América – Vårt Amerika – heter en ny skiva producerad på Chilekommitténs skivmärke. Den innehåller sång och musik av de båda latinamerikanska flyktningarna *Hector Numa Moraes* och *Carlos Smith*. Hela vinsten från skivans försäljning går direkt till Chilekommitténs insamling till motståndskampen i Chile. Beställ från *Chilekommittén*, postgiro 88 72 33-5 och ange på talongen vad du beställer.

PreNumerera MERA på CHILEBULLETINEN!

CHILEBULLETINEN

Ansvarig utgivare: Stefan de Vylder

Redaktionssekreterare: Pierre Frühling

Chilebulletinens adress: Bryggargatan 4, 111 21 Stockholm. Tel: 08-21 27 23, 20 29 96.

Prenumerationspris för 7 nummer framåt: 15 kronor. Stödprenumerations: 25 kronor. Kampprenumeration: 50 kronor. Betalas på postgiro 88 72 33-5, Chilebulletinen. Ange på talongen från och med vilket nummer prenumerationen skall börja.

Tryck: Civiltryckeriet i Kristianstad AB

Detta nummer presslagt 14 januari.

Manusstopp för nummer 2/76: 15 februari.

Nummer 2/76 beräknas komma ut till mitten av mars.

CHILEKOMMITTÉN

Chilekommittén bildades som solidaritetsorganisation i december 1971. Efter militärkuppen i Chile den 11 september 1973 är Chilekommittén i Sverige en del av den internationella solidaritetsrörelsen för motståndskampen i Chile.

Sedan den första nationella kongressen i december 1973 är Chilekommittén en riksorganisation med gemensamma stadgar och gemensam styrelse för hela landet.

Chilekommitténs målsättning är att politiskt och materiellt stödja motståndskampen i Chile samt att sprida lärdomar om den chilenska arbetarklassens kamp före och efter gorillakuppen. Chilekommitténs insamlade medel går villkorslöst till motståndskampen inne i Chile.

Chilekommittén är partipolitiskt obunden och tillåter olika politiska riktningar och tendenser att komma till uttryck såvida inte tendenserna går emot kommitténs plattform.

Chilekommittén arbetar efter följande tre huvudparoller:

STÖD DET CHILENSKA FOLKETS KAMP MOT FASCISM – FÖR SOCIALISM!

FRIGE DE POLITISKA FÅNGARNA!

KAMP MOT IMPERIALISMEN!

Medlem i Chilekommittén kan den bli som stöder plattformen, efter tid och förmåga arbetar i en lokalkommitté samt betalar medlemsavgift (30 kr/år).

Den som inte har tid eller möjlighet att arbeta med en lokalkommitté kan stödja oss genom att teckna stödmedlemskap å 30 kr i vilket ingår en prenumeration på Chilebulletinen. Pg 88 72 33-5.

Chilekommitténs kansli (adress som bulletinen) sätter dig i förbindelse med närmaste lokalkommitté.

STÖD MOTSTÅNDSKAMPEN I CHILE! Postgiro 65 39 28-2

I Sverige finns Chilekommittén på följande orter:

Arvika, Boden, Borlänge, Borås, Enköping, Eskilstuna, Eslöv, Falun, Filipstad, Flen, Gislaved, Gävle, Göteborg, Halmstad, Helsingborg, Härnösand, Hässleholm, Jokkmokk, Jönköping, Kalmar, Karlskrona, Karlstad, Kiruna, Kramfors/Sandöverken, Kristinehamn, Köping, Landskrona, Linköping, Ludvika, Luleå, Lund, Malmberget, Malmö, Molkom, Motala, Norrahammar, Norrköping, Nybro, Nynäshamn, Nässjö, Oskarshamn, Perstorp, Råslätt, Simrishamn, Skellefteå, Skövde, Stor-Stockholm, Storvik, Södertälje, Tomelilla, Uddevalla, Umeå, Uppsala, Varberg, Vingåker, Visby, Västerås, Växjö, Ystad, Öland, Örebro, Örnköldsvik, Östersund

I Stor-Stockholm finns följande lokalkommittéer:

Adolf Fredrik, AMU-center, Bergshamra, Brännkyrka/Vantör, Farsta, Filmgruppen, Frihamnen, Haninge, Huddinge, Husby/Akalla, Hägersten, Järfälla, Kungsholmen, Lappkärrsberget, Lidingö, Nacka, Narrengruppen, Salem/Botkyrka, Skarpnäck, Sollentuna, Solna/Sundbyberg, Södermalm, Teknis, Tensta/Rinkeby, Täby, Upplands-Väsby, Vallentuna, Vasa/Norrmalm, Vårby/Fittja, Västerort, Årsta, Östermalm.

LÄGG SÄPO TILL HANDLINGARNA!

»Skäms de för att de demonstrerar?
Får man inte fotografera en demon-
stration?»

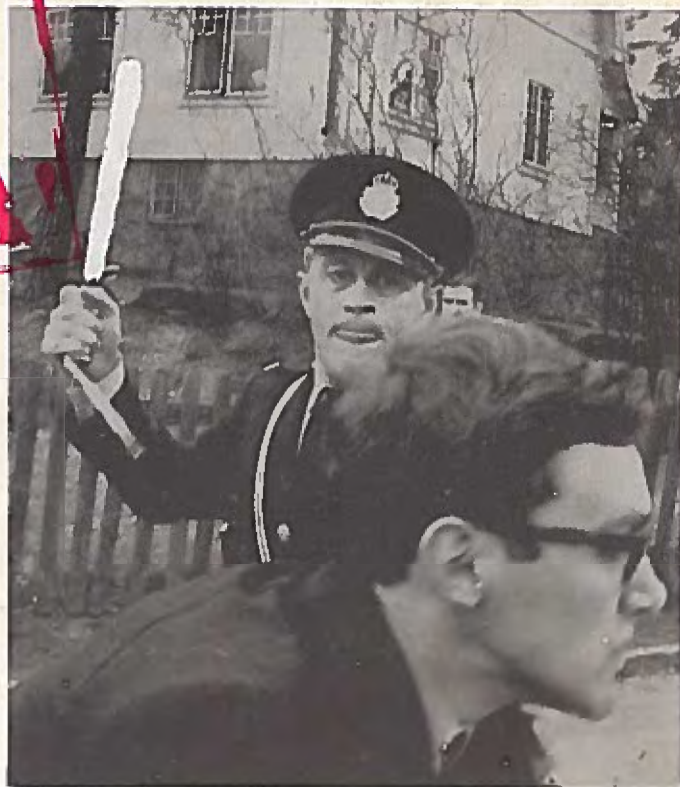
Så färdigt kommenterade Lennart Geijer i pressen ett öppet brev som Chilekommittén riktat till justitieministern med anledning av SÄPOs och polisens spionage mot Chilekommittén i samband med Båstadsmatchen. Kravet på att polisens Båstadfilmer skulle förstöras avvisade Geijer med hänvisning till att filmerna kunde behövas som undervisningsmaterial (i vad?) på Polisskolan.

I Chilekommitténs brev citerade vi bl a tidningsuppgifter om SÄPOs verksamhet före och under Båstadsmatchen. Tidningen Expressen skrev t ex den 9.9.75, under rubriken »SÄPO spanar över halva Sverige», att »SÄPO-spaningar skall ge besked om alla slag av lagliga och illegala demonstrationer som kan tänkas.

Under själva demonstrationen blev sedan samtliga demonstrationsdeltagare föremål för ett omfattande och närgånget

fotograferande från civilklädda och uniformerade poliser, vilka bl a gömde sig med sina kameror i olika lägenheter längs Köpmannagatan i Båstad.

Frågorna i brevet, och speciellt de om SÄPOs aktivitet, var uppenbarligen känsliga. Sent omsider anlände till Chilekommittén ett protokollsutdrag från justitieministern enligt vilket statsrådet Geijer beslutat lägga Chilekommitténs frågor till handlingarna – **obesvarade!**

Obs! Bilden ovan har inget samband med Båstad och ingen av personerna föreställer Lennart Geijer. Vi tycker dock att bilden skulle kunna komma till god användning i undervisningen på Polisskolan. Exempelvis vid genomgången av Batonglagen.

Chilekommittén är inte tillfreds med Geijers vägran att besvara frågorna även om det, med tanke på spionministerens föga framgångsrika framträdanden i samband med telefonavlyssningsaffären i somras och agentskandalen på sjukvårdsförvaltningen i Göteborg, är förståeligt att Geijer hellre tiger än bortförklarar. Vi tillerkänner dock inte polis, militär eller SÄPO

någon som helst rätt att bedriva spionage mot Chilekommittén och dess medlemmar. Statsrådet Geijers beslut att lägga Chilekommitténs skrivelser till handlingarna utan åtgärd ser vi som en bekräftelse på Geijers fortsatta stöd åt provokationerna mot svenska solidaritetsrörelser, och våra krav är entydiga:

Lägg SÄPO och spionminister Geijer till handlingarna!

S.V.

Skrivelser av Chilekommittén

Annåta två skrivelser som inkom till justitiedepartementet den 7 och 8 oktober 1975, från Chilekommittén, Stockholm.

Departementschefen, statsrådet Geijer, beslutar att skrivelserna skall läggas till handlingarna.

Skicka in talongen till Chilekommittén,
Bryggargatan 4, 111 21 Stockholm.

Jag är intresserad av att

- ☐ komma i kontakt med en lokalkommitté
- ☐ vara med i en studiecirkel om Chile

Namn.....

Adress.....